

СТРУКТУРА НАЦИОНАЛНОГ ПРОГРАМА ЗА ЕВРОПСКУ ИНТЕГРАЦИЈУ (НПИ)

1. ПОЛИТИЧКИ КРИТЕРИЈУМИ

1.1. ДЕМОКРАТИЈА И ВЛАДАВИНА ПРАВА

1.1.1. Устав

Народна скупштина Републике Србије на седници одржаној 08. новембра 2006. године донела је Одлуку о проглашењу Устава Републике Србије («Службени гласник РС», број 98/06). Народна скупштина Републике Србије донела је Уставни закон о спровођењу Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/2006) на седници одржаној 10. новембра 2006. године .

Уставним законом за спровођење Устава Републике Србије утврђени су рокови за усклађивање правног система са новим Уставом. У складу са Уставним законом донети су следећи закони:

- Закон о председнику Републике («Службени гласник РС», број 111/07 од 04.12.2007);
- Закон о избору за председника Републике («Службени гласник РС», број 111/07 од 04.12.2007);
- Закон о одбрани («Службени гласник РС», број 116/07 од 11.12.2007);
- Закон о Војсци Србије («Службени гласник РС», број 116/07 од 11.12.2007);
- Закон о спољним пословима («Службени гласник РС», број 116/07 од 11.12.2007);
- Закон о основама уређења служби безбедности Републике Србије («Службени гласник РС», број 116/07 од 11.12.2007);
- Закон о територијалној организацији Републике Србије («Службени гласник РС», број 129/07 од 29.12.2007);
- Закон о локалној самоуправи («Службени гласник РС», број 129/07 од 29.12.2007);

- Закон о локалним изборима («Службени гласник РС», број 129/07 од 29.12.2007)

- Закон о главном граду («Службени гласник РС», број 129/07 од 29.12.2007);

- Закон о Уставном суду («Службени гласник РС», број 109/07 од 28.11.2007);

На нацрт Закона о Уставом суду прибављена је експертиза Венецијанске комисије Савета Европе.

Сходно одредби члана 5. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије потребно донети законе којима се уређују организација и надлежности правосудних органа. Министарство правде израдило је радне верзије Закона о судијама, Закона о уређењу судова и Закона о Високом савету судства, на које су прибављене експертизе Венецијанске комисије Савета Европе, као и радну верзију Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава. Поред тога Министарство правде израдило је и радне верзије Закона о јавном тужилаштву и Закона о Државном већу тужилаца, о којима су прибављена мишљења експерата Савета Европе. Сви наведени закони требало би да буду усвојени од стране Владе Републике Србије до краја месеца септембра 2008. године и упућени Народној скупштини на разматрање. Очекује се да закони буду усвојени у току другог редовног заседања Народне скупштине у 2008. години, које почиње 1. октобра и траје до 31. децембра.

Чланом 15. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије прописано је да је општи рок за усклађивање свих закона са Уставом 31. децембар 2008. године.

Детаљније о реформи правног система, борби против корупције и сарадњи у области правосуђа и основних права погледати тачке 1.1.6, 1.1.7. и 3.23.

1.1.6. Систем правосуђа (видети тачку 3.23.1)

1.1.6.1. Стање

Устав Републике Србије у члановима 142. до 152. уређује судове и положај судија у Републици Србији. Правосудни систем регулишу следећи закони: Закон о

уређењу судова ("Службени гласник РС" број 46/2006), Закон о Уставном суду ("Службени гласник РС", број 109/07), Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава ("Службени гласник РС" број 42/2002), Закон о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС" број 106/2006), Закон о Високом савету правосуђа („Службени гласник РС”, број 61/2005), Закон о судијама („Службени гласник РС”, број 63/2001, 42/2002, 17/2003, 25/2003, 27/2003, 29 /2004, 35/2004, 44/2004, 61/2005, 101/2005 и 46/2006) и Закон о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника („Службени гласник РС”, број 46/2006).

Закон о уређењу судова ("Службени гласник РС" бр. 46/2006) прописује начела која се односе на вршење судске власти и оснивање судова. Овим законом утврђује се спољашње уређење судова (врсте судова), простирање надлежности и сталност суда, надлежност судова, унутрашње уређење судова, послови који чине судску управу, састав и број судског особља, послови који чине правосудну управу, обезбеђење суда као и средства за рад судова.

Закон о Уставном суду ("Службени гласник РС" бр. 109/2007) ступио је на снагу 6. децембра 2007. године. Овим законом уређује се организација Уставног суда, поступак пред Уставним судом и правно дејство његових одлука. Након доношења закона изабрано је 10 судија Уставног суда, који су 12. децембра 2007. године положили заклетву и ступили на дужност, чиме је Уставни суд конституисан, у складу са чланом 9. став 3. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије. Прва седница Уставног суда на којој је изабран председник суда одржана је 26. децембра 2007. године, чиме је Уставни суд почео са радом.

Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава ("Службени гласник РС" бр. 42/2002) оснивају се општински, окружни и трговински судови, уређују њихова седишта и подручја на којима врше надлежност и одређују општински судови са подручја истог окружног суда који поступају и суде у појединим врстама правних ствари из надлежности општинских судова. Овим законом одређују се и подручја апелационих судова и оснивају општинска и окружна јавна тужилаштва и одређују њихова седишта и подручја.

Закон о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС" бр. 106/2006) утврђује начела везана за јавно тужилаштво као самосталан државни орган који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела, улагањем правних средстава штити уставност и законитост и предузима друге радње на које је законом овлашћено. Овим законом уређује се јавно тужилаштво, питање надређености, надлежности, управе у јавним тужилаштвима, положаја јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, начина избора и престанка функције.

Закон о Високом савету правосуђа („Службени гласник РС”, број 61/2005) установљава Високи савет правосуђа, чланове Високог савета правосуђа, мандат у Високом савету правосуђа, положај судије и јавног тужиоца у Високом савету правосуђа, састав Високог савета правосуђа, начин доношења одлука у Високом савету правосуђа као и питања везана за Пословник о раду Високог савета правосуђа.

Закон о судијама ("Службени гласник РС" бр.46/2006) утврђује основна начела везана за вршење судијске функције, положаја судија, начин и поступак избора судија, престанак судијске дужности, питања везана за положај председника суда као и судије поротника.

Закон о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника ("Службени гласник РС" бр.46/2006) уређује врсте и начин спровођења обуке судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника.

Народна скупштина усвојила је 25. маја 2006. године Националну стратегију реформе правосуђа. Влада је усвојила Акциони план за спровођење Стратегије у јулу 2006. године. Национална стратегија има основни циљ да се успостављањем владавине права и правне сигурности, кроз реформу судских органа и правосуђа у целини, очува и ојача поверење грађана у правосудни систем Републике Србије, и оствари даљи напредак у процесу приближавања Европској унији. Према Националној стратегији реформе правосуђа остварење делотворног правосуђа базира се на четири кључна начела: независност, транспарентност, одговорност и ефикасност.

НЕЗАВИСНОСТ	ТРАНСПАРЕНТНОСТ	ОДГОВОРНОСТ	ЕФИКАСНОСТ
Независно управљање	Отворени процес избора, напредовања, одговорности и престанка судијске функције	Јасни стандарди за оцену успешности вршења судијске функције и резултата рада	Бољи приступ правосуђу
Независтан буџетски орган	Одговарајући приступ информацијама из судских евиденција и поступака	Делотворно управљање предметима	Стандардизовани систем обуке и стручног усавршавања запослених
Независно утврђивање општег оквира и унутрашњег уређења и рада судова	Унапређени однос са јавношћу и учешће јавности	Делотворно коришћење ресурса у судству и тужилаштву	Модерна мрежа судова

Националном стратегијом одређен је период од 6 година (2006 – 2012) за спровођење реформских циљева и успостављање правосудног система који ће одговорити потребама нових друштвених вредности.

Стратегија реформе система извршења заводских санкција је донета 2005. године. Основни задатак Стратегије је хумано извршење санкција у циљу заштите грађана и смањења стопе поврата, као и промовисање алтернативних облика кажњавања. Управа за извршење заводских санкција је у периоду од 2005. године до данас остварила приоритете који се односе на усклађивање законодавног оквира са међународним стандардима, стварање организационих претпоставки за извршење алтернативних санкција, обуку и стручно усавршавање запослених,

изградњу посебног објекта за извршење казне затвора са елементом организованог криминала, нови приступ третману осуђених и индивидуализацији програма поступања, остваривање и заштиту права осуђених лица, посебне програме за малолетне учиниоце кривичних дела, побољшање здравствене заштите и услова у затворима.

Системски закони у кривичноправној и грађанскоправној области су: Кривични законик („Службени гласник РС“, број 85/2005, 88/2005 и 107/2005), Законик о кривичном поступку ("Службени лист СРЈ" број 70/2001 и 68/2002 и "Службени гласник РС", број 58/2004, 85/2005, 115/2005, 46/2006 и 49/2007), Закон о извршењу кривичних санкција ("Службени гласник РС", број 85/2005), Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица ("Службени гласник РС", број 85/2005), Закон о прекршајима ("Службени гласник РС", број 101/2005), Закон о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/2004), Закон о извршном поступку ("Службени гласник РС", број 125/2004), као и Закон о посредовању-медијацији ("Службени гласник РС", број 18/2005).

Нови Законик о кривичном поступку („Службени гласник РС“, број 46/06) усвојен је у Народној скупштини 25.05.2006. године. Доношењем Законика створен је неопходан правни амбијент за брже вођење кривичних поступака, ефикасно сузбијање криминалитета као и доследну заштиту Уставом и међународним актима гарантованих људских права и слобода учесника кривичног поступка. Законик о кривичном поступку предвиђа увођење тужилачке истраге, за чије спровођење је неопходно обезбедити материјалне и техничке услове. Овај законик предвиђа нова решења којима су проширена овлашћења и промењена улога јавног тужиоца, уведене нове доказне радње, детаљније и у широј мери регулисане посебне доказне радње, као и нова мера обезбеђења присуства окривљеног у виду забране напуштања одређеног места, али и друга ограничења. Народна скупштина је 29. маја 2007. године усвојила Закон о измени Законика о кривичном поступку којим се одлаже примена новог ЗКП-а до 31. децембра 2008. године.

У склопу реформе правосудног система у Србији је 1. јануара 2006. године ступио на снагу нови Закон о извршењу кривичних санкција. Нови Закон у потпуности је прихватио европске тенденције ка сталном подизању нивоа заштите

осуђеничких права, инкорпорирајући у своје одредбе основне принципе постављене у Европским затворским правилима и Препорукама и стандардима Комитета за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака (ЦПТ). Овим законом по први пут је уведен двостепени систем заштите права осуђеника у оквиру Управе, предвиђена је судска заштита, створена могућност за спровођење контроле од стране државних тела изван система извршења, као и независне контроле од стране различитих домаћих и међународних организација и тела.

1.1.6.2. Краткорочни приоритети

1.1.6.2.1. Законодавство

У октобру 2008. године завршена је израда нацрта сета закона о правосуђу: Закон о уређењу судова, Закон о судијама, Закон о Високом савету судства, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Државном већу тужилаца, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава и Закон о изменама и допунама Закона о прекршајима. Прибављене су и експертизе Савета Европе и Венецијанске комисије. Одржана је и јавна расправа 4. и 5. септембра 2008. године, како би се добили финални коментари од релевантних представника правосуђа и на тај начин постигао консензус и прихватање законских решења, као и њихова имплементација од стране самих представника. . Сет закона о правосуђу ће током октобра 2008. године бити упућен Влади Републике Србије на усвајање, а до краја 2008. године очекује се њихово усвајање у Народној скупштини.

Новим Законом о уређењу судова биће детаљно разграничена надлежност Високог савета судства и Министарства правде у односу на послове правосудне управе. Треба истаћи да ће поједине послове који су до сада били у надлежности Министарства правде (нпр. вођење личних листова судија) преузети Високи савет судства. Посебно треба истаћи да је овим законом предвиђена подела надлежности ова два органа и то на тај начин што ће Високи савет судства постати директни извршилац буџета Републике Србије у делу који се односи на плате судија и материјалне трошкове за рад судова. Овим је обезбеђена потпуна финансијска

независност судства. Такође, законом је предвиђено да Високи савет судства има своју административну канцеларију, тако да Министарство правде више неће обављати стручне и административне послове за овај орган, као што је то био случај са Високим саветом правосуђа, који ће ступањем на снагу новог закона, бити укинут.

У новом Закону о судијама детаљно се разрађују начин избора судија и услови за обављање судијске функције. Посебно треба истаћи да су у закону прецизно наведени услови за избор судије. Критеријуме и мерила за оцену ових услова прописује Високи савет судства. Уређује се и обавезно вредновање рада судија, које се изражава кроз оцену. Вредновање рада судија узима се у обзир приликом избора судија на сталну судијску функцију, избора у виши суд, разрешења, као и за повећање или смањење плате. Посебну новину коју ће нови Закон о судијама да садржи, је увођење дисциплинског поступка за судије. Закон прописује шта се сматра дисциплинским прекршајем, одређује дисциплинске санкције, дисциплински поступак и органе за вођење дисциплинског поступка. Закон предвиђа да су органи за вођење дисциплинског поступка Дисциплински тужилац и Дисциплинска комисија, чији састав одређује Високи савет судства. Судија у дисциплинском поступку има право на одбрану и заступника, а такође утврђено је и право жалбе Високом савету судства на одлуку Дисциплинске комисије.

Члан 153. Устава одређује положај, састав и избор Високог савета судства. Овим чланом Устава прописано је да је Високи савет судства независан и самосталан орган који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија. У члану 154. Устава утврђене су надлежности Високог савета судства, а то су да: бира и разрешава судије, предлаже Народној скупштини избор судија приликом првог избора на функцију, предлаже Народног скупштини председника Врховног касационог суда и председника судова и учествује у поступку за њихов престанак функције.

У складу са обавезом из члана 5, 6. и 7. Уставног закона за спровођење Устава, у Министарству правде је израђен је Нацрт закона о Високом савету судства, којим ће се разрадити Уставне одредбе које се односе на овај орган. И о овом закону је прибављена еспертиза Венецијанске комисије Савета Европе. Међу решењима који

наведени законски текст предвиђа, посебно треба истаћи решење које се односи на предлагање кандидата Народној скупштини за избор изборних чланова Високог савета судства. Кандидати из реда судија предлажу се на основу поступка избора у коме судије непосредно, тајним гласањем, бирају кандидате, од којих ће по два кандидата са највећим бројем гласова са сваке листе кандидата бити предложени Народној скупштини, која је дужна да изабере једног од њих. Предвиђено је да постоји укупно шест листа кандидата (за сваког изборног члана из реда судија по једна листа), које представљају одређени степен, односно врсту судова. Што се тиче изборних чланова из реда адвоката и професора правног факултета предвиђено је да по два кандидата предлажу Адвокатска комора Србије и општа седница професора правног факултета. И у овом случају, Народна скупштина је дужна да изабере једног од два предложена кандидата.

Устав Републике Србије уређује положај, надлежност, оснивање и организацију јавног тужилаштва. Израђен је Нацрт закона о јавном тужилаштву, о којој је прибављена експертиза Савета Европе. У новом закону о јавном тужилаштву детаљно се разрађују начин избора јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и услови за обављање ове функције. Посебно треба истаћи да су у закону прецизно наведени услови за избор јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца. При предлагању за избор кандидата за јавнотужилачку функцију, Државно веће тужилаца узима у обзир стручност, оспособљеност и достојност кандидата, а према правилнику о мерилима за вредновање рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, које доноси. Такође, нови закон уређује и обавезно вредновање рада јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца, које се изражава кроз оцену. Вредновање рада јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца представља основ за избор, напредовање, разрешење и покретање дисциплинског поступка. Посебну новину коју ће нови Закон о јавном тужилаштву да садржи у односу на важећи закон је увођење дисциплинског поступка за јавне тужиоце, односно заменике јавних тужилаца. Закон прописује шта се сматра дисциплинским прекршајем, одређује дисциплинске санкције, дисциплински поступак и органе за вођење дисциплинског поступка. Закон предвиђа да су органи за вођење

дисциплинског поступка Дисциплински тужилац и Дисциплинска комисија, чији састав одређује Државно веће тужилаца.

У вези са односом Државног већа тужилаца и Министарства правде истичемо да ће новим Законом о јавном тужилаштву поједине послове који су до сада били у надлежности Министарства правде (нпр. вођење личних листова тужилаца) преузети Државно веће тужилаца. Посебно треба истаћи да је овим законом предвиђена подела надлежности ова два органа и то на тај начин што ће Државно веће тужилаца постати директни извршилац буџета Републике Србије у делу који се односи на плате тужилаца и материјалне трошкове за рад тужилаштва.

Члан 164. Устава одређује положај, састав и избор Државног веће тужилаца. Овим чланом Устава прописано је да је Државно веће тужилаца самосталан орган који обезбеђује и гарантује самосталност јавних тужилаца и заменика јавног тужиоца. У члану 165. Устава утврђене су надлежности Државног већа тужилаца, а то су да: бира и разрешава заменике јавног тужиоца, предлаже Народној скупштини кандидате приликом првог избора за заменика јавног тужиоца, предлаже Влади кандидата за Републичког јавног тужиоца и друге јавне тужиоце.

Израђен је Нацрт закона о Државном већу тужилаца, за који је прибављена експертиза Савета Европе. Међу решењима који наведени законски текст предвиђа, посебно треба истаћи решење које се односи на предлагање кандидата Народној скупштини за избор изборних чланова Државног већа тужилаца. Кандидати из реда јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца предлажу се на основу поступка избора у коме јавни тужиоци, односно заменици јавних тужилаца непосредно, тајним гласањем, бирају кандидате, од којих ће по два кандидата за једно место у Државном већу тужилаца, са највећим бројем гласова, бити предложени Народној скупштини, која је дужна да изабере једног од њих. Што се тиче изборних чланова из реда адвоката и професора правног факултета предвиђено је да по два кандидата предлажу Адвокатска комора Србије и општа седница професора правног факултета. И у овом случају, Народна скупштина је дужна да изабере једног од два предложена кандидата.

Завршен је Нацрт закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва, којим се уређује мрежа правосудних органа (ПЕП) у Републици

Србији и њихова територијална надлежност. Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава биће упућен на усвајање у склопу сета правосудних закона (током октобра 2008. године) чиме ће се остварити законске предпоставке за успостављање нове правосудне мреже која ће бити ефикаснија и функционалнија у складу са европским стандардима.

Законом о изменама и допунама Закона о прекршајима врши се усклађивање са Уставом Републике Србије и Уставним законом за спровођење Устава Републике Србије, усклађивање висине новчаних казни за прекршаје са постојећим друштвеним околностима, као и прецизирање појединих одредби и усклађивање надлежности прекршајних судова, Вишег прекршајног суда и органа управе надлежних за вођење прекршајног поступка са врстом и тежином прекршаја, као и бројем предмета у раду.

Доношење јединственог пакета закона о правосуђу је од изузетног значаја за реформу правосуђа, пре свега из разлога успостављања нових правосудних институција током 2009. године (Врховни Касациони суд, апелациони судови, Виши прекршајни суд). Тиме ће се значајно допринети унапређењу ефикасности и растерећењу постојеће мреже судова.

Новим законима предвиђено је и успостављање независног правосудног буџета, као и израда јасних и мерљивих критеријума за избор, напредовање, дисциплински поступак и разрешење судија и тужилаца, којима ће се руководити Врховни савет судства и Државно веће тужилаца приликом вредновања рада судија и тужилаца.

Кривично и грађанско право

У току је израда Измена и допуна Закона о парничном поступку, која би требало да допринесе ефикаснијим судским поступцима и остваривању бољих услова за суђење у разумном року, као и да отклони недостатке из праксе који су се јавили приликом примене Закона о парничном поступку донетог 2004. године. Радна верзија измена и допуна Закона израђена је од стране радне групе. Усвајање ових измена и допуна очекује се у току 2009. године.

Поред усвајања сета правосудних закона, као краткорочни приоритет, планирано је усвајање и следећих закона:

Закон о одговорности правних лица за кривична дела, Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, Закон о Агенцији за борбу против корупције, Закон о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака, Закон о заштити података о личности, Закон о ратификацији Додатног протокола на Конвенцију Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду података о личности, Закон о међународној правној помоћи у кривичним стварима, Закон о изменама и допунама Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Закон о ратификацији Конвенције о високотехнолошком криминалу и пратећи протокол, Закон о ратификацији Конвенције Савета Европе о трговини људским бићима из 2005. године, Закон о ратификацији Конвенције Савета Европе о прању, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма из 2005. године, Закон о ратификацији Протокола којим се мења и допуњава Европска конвенција о сузбијању тероризма из 2003. године, Закон о ратификацији Конвенције Савета Европе о спречавању тероризма. из 2005. године, Закон о сарадњи са Међународним кривичним судом, Закон о изменама и допунама Законика о кривичном поступку, Закон о изменама и допунама Закона о државним органима и поступку за кривична дела организованог криминала и друга посебно сложена кривична дела, Закон о изменама и допунама Закона о извршењу кривичних санкција, Закон о примени мере притвора у посебним притворским јединицама и извршење казне затвора у посебним затворским одељењима, Закон о адвокатури, Закон о јавном бележничтву, Закон о правосудном испиту, Закон о Националном институту за обуку у правосуђу и Закон о бесплатној правној помоћи. Планирана је и измена Кривичног законика, као и измена Закона о посредовању-медијацији.

Влада Републике Србије усвојила је 17. јула 2008. године Предлог закона о заштити података о личности, који је одмах упућен Народној скупштини на разматрање и усвајање.

Република Србија је потписала Додатни протокол на Конвенцију Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду података о личности, у вези са надзорним органима и прекограничним протоком података 2. јула 2008. године.

Министарство правде је израдило Нацрт закона о потврђивању наведеног протокола, који је Влада, у форми Предлога закона, упутила Народној скупштини 28. јула 2008. године на разматрање и усвајање.

Влада је на седници одржаној 28. јула 2008. године усвојила Предлог закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, као и Предлог закона о одговорности правних лица за кривична дела. Поменути предлози закона тренутно се налазе у парламентарној процедури.

Министарство правде сачинило је Нацрт закона о сарадњи са Међународним кривичним судом, којим се утврђују начин, обим и облици сарадње државних органа Републике Србије са Међународним кривичним судом, пружања правне помоћи том суду и извршења његових одлука, као и особености поступка за кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом. Предлог закона усвојен је на седници Владе 28. јула 2008. године.

Влада је 11. септембра 2008. године усвојила Предлог закона о Агенцији за борбу против корупције, као и Предлог закона о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака и упутила их Народној скупштини на разматрање и усвајање.

Нацрти закона о потврђивању Конвенције о сајбер криминалу, као и Додатног протокола уз ову конвенцију који се односи на инкриминацију дела расистичке и ксенофобичне природе извршених путем компјутерских система из 2003. године, су припремљени и биће упућени Влади ради усвајања Предлога закона током октобра 2008. године. Усвајање у Народној скупштини очекујемо до краја године.

Нацрти закона о ратификацији Конвенције Савета Европе о трговини људским бићима из 2005. године, Конвенције Савета Европе о прању, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма из 2005. године, Протокола којим се мења и допуњава Европска конвенција о сузбијању тероризма из 2003. године и Конвенције Савета Европе о спречавању тероризма. из 2005. године, биће упућени Влади на усвајање до 01. децембра 2008. године. Њихово усвајање у Народној скупштини очекујемо до краја 2008. године.

Усвајање осталих горе побројаних закона очекује се у току 2009. године.

Јавно бележништво

Министарство правде образовало је у децембру 2007. године Радну групу за израду Закона о јавном бележништву. Овим законом уредиће се организација јавног бележништва, услови за обављање јавнобележничке делатности, права и дужности јавних бележника, разрешење јавног бележника, издавање и оверавање јавнобележничких аката, јавнобележнички списи и вођење књига, дисциплинска одговорност јавних бележника, јавнобележничка комора, јавнобележничка тарифа и надзор над радом јавних бележника. Усвајање овог закона планирано је за 2009. годину.

Решавање заосталих предмета

У овом тренутку у Србији постоје Оквирна мерила за одређивање броја судија у судовима опште надлежности и посебним судовима („Сл. гласник РС“, број 61/06), којима се предвиђа број предмета који судија у току месеца треба да реши по свакој материји у односу на врсту суда (општински, окружни, трговински, апелациони, Врховни касациони суд). Планира се да се током 2009. године унапреди вредновање рада судија, тако што ће се установити тзв. систем „пондера“, којим би се унапредио и правилније сагледао рад сваког појединачног судије. Такође, у новом сету правосудних закона биће врло прецизно уређени критеријуми за напредовање судија, дисциплинску одговорност, као и њихово разрешење, који ће се заснивати на раду сваког појединачног судије, а што ће значајно допринети повећању одговорности и ефикасности судија.

У сету правосудних закона предвиђено је конкретно решење којим ће се убрзати и омогућити решавање старих предмета ангажовањем пензионисаних судија. Високи савет судства судији може продужити радни век само због завршавања рада на започетим предметима, као и решавања заосталих предмета у којима одлука није донета дуже од две године.

Значајни напори улажу се у бољу и целовитију обуку судија како би стицањем знања и већег степена обучености постигли већу ефикасност и квалитет

рада. Донет је Закон о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника („Сл. гласник РС“, број 46/06), којим су утврђују врсте и начини спровођења обуке у циљу стицања и усавршавања теоријских и практичних знања и вештина потребних за самостално, стручно и ефикасно вршење правосудне дужности. Врсте обуке су: почетна (коју похађају носиоци правосудне функције пре ступања на дужност, и судијски и тужилачки помоћници) и стална (коју похађају носиоци правосудне функције). Високи савет правосуђа именовao је чланове Комисија за обуку, која је утврдила предлог програма почетне обуке, а који је Високи савет правосуђа усвојио. Одговорност за обуку и стручно усавршавања судија је на Правосудном центру за обуку и стручно усавршавање. Значајна пажња посвећује се и обуци судија и јавних тужилаца о члану 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама, који се односи на суђење у разумном року.

Медијација

Закон о посредовању – медијацији («Службени гласник РС», број 18/05) одређује правила поступка посредовања – медијације у спорним односима, а нарочито: у имовинскоправним односима физичких и правних лица, трговинским, породичним, радним и другим грађанскоправним односима, управним и кривичним, у којима стране могу слободно да располажу, уколико законом није прописана искључива надлежност суда или другог органа. Закон у члану 20. прописује услове за обављање посредовања. Један од услова је да је посредник прошао програм обуке за посредника, коју спроводи Центар за медијацију. Овај центар основан је 3. априла 2006. године Уговором о оснивању који је закључен између Владе Републике Србије, Центра за права детета, Народне банке Србије и Адвокатске коморе Београда. Усвајање Закона о изменама и допунама Закона о медијацији планирано је за 2009. годину.

Извршење заводских санкција

У складу са Стратегијом за извршење заводских санкција наставиће се рад на решавању доминантних проблема: пренасељеност затвора, неадекватна

архитектонска решења објеката, неповољна криминолошка структура осуђених у односу на типове завода, неадекватна опремљеност установа у безбедносном смислу и немогућност адекватног упошљавања осуђених лица у привредним јединицама.

У току је реконструкција и изградња затворских објеката у складу са европским стандардима, категоризација установа прилагођава се специфичним потребама лица лишених слободе, развија се спровођење нових облика кажњавања, иницира се и развија пробацијски систем и постпенални третман осуђених, развија се обука запослених према програмима Центра за обуку, развија се информациони систем и систем техничке заштите.

1.1.6.2.1. Институције

Радна верзија новог Закона о уређењу судова уређује врсте судова у Републици Србији и њихову стварну надлежност. Закон прописује да су судови опште надлежности општински судови, окружни судови, апелациони судови и Врховни касациони суд. Судови посебне надлежности су трговински судови, Виши трговински су, прекршајни судови и Виши прекршајни суд. Закон предвиђа, као новину образовање управно-судских већа у сваком суду.

Паралелно са успостављањем нових судских институција, у току је и процес свеобухватне анализе о раду и оптерећености судова и јавних тужилаштава, на основу кога ће бити израђен предлог за рационализацију судске и јавнотужилачке мреже (ПЕП). Овај процес је од изузетне важности за успостављање нове модерне и ефикасне правосудне структуре, која ће у складу са јасним критеријумима и мерљивом евалуацијом рада омогућити да се убрзају судски поступци и превазиђе велики проблем српског правосуђа, које се упркос великом броју судија и тужилаца суочава са огромним бројем заосталих и застарелих предмета.

За отпочињање рада нове судске мреже, а пре свега Врховног касационог, Управног и апелационих судова (ПЕП), Високог савета судства и Државног већа тужилаца, неопходно је обезбедити и материјалне претпоставке односно зграде и објекте као и опрему, а што је и био разлог досадашњег одлагања почетка функционисања ове мреже судова. У складу са законом прописаном обавезом

Министарства правде да обезбеди просторне и материјално-техничке услове, Министарство правде је обезбедило све неопходне услове за успостављање и функционисање нове правосудне мреже током 2009. године.

За успостављање правне државе и владавине права потребан је поуздан ажуран и модеран начин вођења судске статистике и управљања предметима (ПЕП), као и доступност релевантних информација о раду судова и судској пракси на интернет страницама. Из тог разлога Министарство правде посебне напоре и значајна финансијска средства улаже у унапређење информационих технологија на свим нивоима система (ПЕП), до пуне аутоматизације и модернизације правосудних органа, Министарства правде и Управе за извршење заводских санкција, а на основу искустава успешне имплементације програма СЕНА и ЛИБРА на осмишљен, интегрисан и економичан начин. Овај систем биће потпуно успостављен и функционалан до краја 2012. године, али ће његова прва генерација бити израђена и пуштена у рад у судовима опште надлежности до краја 2010. године.

Комплетан систем трговинских судова као судова посебне надлежности биће аутоматизован. Израђен је софтвер, тако да су ови судови потпуно технички опремљени. Овај систем ће у потпуности почети да функционише у октобру 2008. године.

У Националној стратегији реформе правосуђа предвиђено је даље институционално јачање Правосудног центра и његова трансформација у Националну институцију за обуку у правосуђу (ПЕП). Од усвајања Стратегије, ради се на јачању капацитета и припремама за трансформацију. Такође, поред седишта Правосудног центра у Београду, основане су и регионалне канцеларије у Нишу и Новом Саду. Правосудни центар је у циљу побољшања обуке креирао електронску базу података и интернет страница, која омогућава бољи преглед активности. Закон о Националном институту за едукацију у правосуђу израђен је и биће упућен Влади Републике Србије на усвајање у оквиру правосудног пакета (до краја септембра 2008. године бити упућен Влади Републике Србије на усвајање, а до краја 2008. године очекује се њихово уважање у Народној скупштини).

1.1.6.3. Средњорочни приоритети

- Високи савет судства обавља надлежности предвиђене законом
- У вези са независним правосудним буџетом Високи савет судства преузима пуна овлашћења за буџет правосуђа 1. јануара 2011. године
- Све судије одговарају на основу ревидираних стандарда судијске продуктивности са редовном оценом резултата рада од стране Високог савета судства
- Национални систем података о резултатима рада судија је потпуно у функцији
- Правна помоћ у парничним и кривичним поступцима се обезбеђује на основу јасних критеријума о финансијским могућности
- Национални институт за обуку у правосуђу успостављен и у потпуности функционалан
- Рационализована судска мрежа која ефикасно функционише
- Јавни бележници као независна правосудна професија раде у складу са новим законским оквиром и међународним стандардима
- Управа за извршење заводских санкција функционише као јединствен систем, окончана је реконструкција и изградња објеката, законски оквир се примењује у складу са европским стандардима, остварена је доступност информација и транспарентност у раду, функционише информациони систем, извршена је обука особља, реализују се програми третмана осуђених лица према специфичним потребама, извршавају се алтернативни облици кажњавања, постоји пробациони систем и постпенални прихват осуђених.

1.1.7. Политика борбе против корупције (видети тачку 3.23.2)

1.1.7.1. Стање

1.1.7.1.1. Законодавни оквир

Национална стратегија за борбу против корупције утврђена је Одлуком, коју је Народна скупштина, на иницијативу Министарства правде, усвојила децембра 2005. године. Стратегија је урађена у складу са чланом 5. УН Конвенције против

корупције и у потпуности садржи елементе предвиђене УН Приручником за техничку примену Конвенције.

Сходно обавезама утврђеним у Одлуци, Влада Републике Србије је усвојила у децембру 2006. године Акциони план за примену Националне стратегије за борбу против корупције. Акциони план израђен је у оквиру Твининг пројекта, у сарадњи са Комисијом за спречавање корупције Републике Словеније. Акционим планом детаљно су разрађене препоруке из Стратегије, у погледу активности, рокова, надлежних органа, ризика и циљева. Министарство правде тренутно веома активно ради на изменама и допунама Акционог плана.

Закон о спречавању сукоба интереса при вршењу јавних функција ("Службени гласник РС" број 43/2004) усвојен је 2004. године.

Усвојени су сви међународни инструменти у области борбе против корупције које су донеле међународне организације чији је Србија члан:

- Закон о ратификацији Конвенције Уједињених нација против корупције ("Службени лист СЦГ-Међународни уговори", број 12/2005)
- Закон о потврђивању Кривичноправне конвенције о корупцији ("Службени лист СРЈ-Међународни уговори", број 2/2002) и ("Службени лист СЦГ-Међународни уговори", број 18/2005) и
- Закон о потврђивању Додатног протокола уз Кривичноправну конвенцију о корупцији ("Службени гласник РС-Међународни уговори", број 102/2007)
- Закон о потврђивању Грађанскоправне конвенције о корупцији ("Службени гласник РС-Међународни уговори", број 102/2007)

1.1.7.1.2. Институције

Влада Републике Србије образовала је јула 2006. године Комисију за примену Националне стратегије за борбу против корупције и препорука Групе држава за борбу против корупције (ГРЕКО). Задаци Комисије су припрема Акционог плана за спровођење Стратегије и праћење његовог спровођења, праћење спровођења препорука ГРЕКО-а.

Поред Комисије, државни органи који такође раде на спречавању и борби против корупције су: Републичко јавно тужилаштво, Министарство унутрашњих послова, Повереник за информације од јавног значаја, Заштитник грађана, Државна ревизорска институција, Републички одбор за решавање сукоба интереса, Управа за јавне набавке, Управа за спречавање прања новца, Служба за управљање кадровима, Високи службенички савет, Правосудни центар. Улога ових институција је детаљније обрађена у тачки 3.23.2.

1.1.7.2. Краткорочни приоритети

1.1.7.2.1. Законодавни оквир

Као краткорочан приоритет, планирана је измена Кривичног законика ради усклађивања са ратификованим међународним инструментима. Министарство правде припрема Закон о изменама и допунама КЗ-а, којим ће кривично дело противзаконитог посредовања, давања и примања мита, као и појам службеног лица и страног службеног лица бити усаглашени са УН конвенцијом против корупције и Кривичноправном Конвенцијом СЕ. Истовремено, РС прати извештаје земаља које су прошле Трећи круг евалуације ГРЕКО-а, како би обезбедила усклађивање домаћег кривичноправног законодавства са Кривично правном конвенцијом СЕ.

Усвојити Закон о Агенцији за борбу против корупције.

Текст закона о Агенцији за борбу против корупције, који предвиђа Агенцију као независни државни орган за борбу против корупције у Србији, је израђен у складу са међународним стандардима, а пре свега са чланом 6. УН Конвенције против корупције и одређеним препорукама ГРЕКО-а. Урађена је експертиза Савета Европе и радна верзија закона је измењена у складу са експертизом. Влада је 11. септембра 2008. године усвојила Предлог закона и упутила га Народној скупштини на усвајање по хитном поступку. Овим законом уређено је оснивање и делатност, правни положај, надлежност, организација и начин рада Агенције, прописана су правила у вези са спречавањем сукоба интереса при вршењу јавних

функција и пријављивањем имовине лица која врше јавне функције, уведени су планови интегритета.

Према Предлогу закона, Агенција је, између осталог, надлежна за надзор над спровођењем Стратегије за борбу против корупције, Акционог плана и секторских акционих планова, питања сукоба интереса и контроле финансирања политичких странака.

Законом су обухваћене 3 препоруке Групе држава за борбу против корупције које се односе на међународне стандарде у борби против корупције:

- дефиниција функционера је значајно проширена - функционер је свако изабрано, постављено или именовано лице у органе Републике Србије, аутономне покрајине, општине, града и Града Београда и органе јавних предузећа, установа и других организација чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, општина, град и Град Београд и друго лице које бира Народна скупштина,

- смањена је вредност поклона који функционер сме да прими - функционер не сме да задржи пригодни поклон чија вредност прелази 5% просечне месечне нето зараде у Републици Србији, односно пригодне поклоне примљене у току календарске године чија укупна вредност прелази износ од једне просечне месечне нето зараде у Републици Србији

- решено је питање преласка функционера из јавног у приватан сектор након престанка вршења јавне функције у складу са УН Конвенцијом - функционер коме је престала јавна функција, две године по престанку функције не може да заснује радни однос, односно пословну сарадњу са правним лицем, предузетником или међународном организацијом која обавља делатности у вези са функцијом коју је функционер обављао, осим по добијеној сагласности Агенције.

Унета је новина да је функционер дужан да врати имовинску корист коју је стекао вршењем друге функције супротно закону. Значајно су проширене одредбе које се односе на превентивну борбу против корупције, детаљније су регулисана питања сукоба интереса и пријема поклона, а проширене су и казнене одредбе. Закон предвиђа новину у нашем систему: планове интегритета. Ови планови представљају самоанализу државног органа о његовој подложности корупцији и обухвата мере које би требало предузети да се смање ризици корупције.

Предвиђено је да Закон почне да се примењује од октобра 2008. године, након усвајања у Народној скупштини. Пуно функционисање Агенције очекује се у року од 12 месеци од усвајања Закона у Народној скупштини.

У току је ревизија Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције у делу који се односи на активности и рокове за испуњење препорука из Стратегије.

Свеобухватни систем контроле јавних финансија обрађен је у тачки 3.32. Финансијска контрола.

1.1.7.2.2. Институције

Након усвајања Закона о Агенцији за борбу против корупције успоставити поменуту Агенцију и обезбедити услове за њено ефикасно функционисање.

У вези са активностима по Националној стратегији за борбу против корупције, потребно је:

1) Кадровско јачање посебних одељења Републичког јавног тужилаштва и Окружних јавних тужилаштва у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу и Посебних судских одељења;

2) Запошљавање довољног броја јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судија и њихових саветника;

Републичко јавно тужилаштво планира да даље кадровски ојача Посебно одељење у Републичком јавном тужилаштву и Окружном јавном тужилаштву у Београду, а по формирању и Окружно јавно тужилаштво у Новом Саду, Крагујевцу и Нишу путем избора довољног броја јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и њихових саветника уз ангажовање већег броја врхунских стручњака из разних области, а ради остваривања постављених циљева откривања и успешног процесуирања кривичних дела са коруптивним елементима.

Планира се именовање заменика окружних јавних тужилаца у осталим Окружним и Општинским јавним тужилаштвима у Републици Србији у којима није предвиђено оснивање Посебних одељења за борбу против корупције уз заједничке радне тимове тужилаштва и полиције за борбу против корупције и њихово међусобно повезивање са Посебним одељењима за борбу против корупције у

Републичком јавном тужилаштву и Окружним јавним тужилаштвима у којима су формирана, односно у којима је формирање посебних одељења у току.

1.1.7.3. Средњорочни приоритети

1.1.7.3.1. Законодавни оквир

- Обезбедити пуну примену међународних конвенција о борби против корупције
- Учешће Министарства правде у пилот пројекту УНОДЦ-а о самоанализи, уз помоћ експерата УН-а, о усклађености домаћег законодавства са УН Конвенцијом против корупције.

1.1.7.3.2. Институције

- Ефикасно функционисање Агенције за борбу против корупције
- Даље јачање капацитета државних органа за борбу против корупције

1.2. ЉУДСКА ПРАВА И ЗАШТИТА МАЊИНА (Служба за људска и мањинска права)

1.2.1. Поштовање међународних инструмената за заштиту људских права / Министарство за државну управу и локалну самоуправу, Министарство правде

Краткорочни приоритети

Испунити све обавезе које проистичу из чланства у Савету Европе (ПЕП)

Законодавство у области извршења кривичних санкција усклађено је у највећој мери са европским стандардима. Управа за извршење заводских санкција спроводи стандарде и препоруке Европског комитета за спречавање тортуре и нељудског или понижавајућег поступања и кажњавања и Европска затворска правила.

Најзначајнији реформски приоритет у овом тренутку је реконструкција постојећих и изградња нових објеката за смештај лица лишених слободе, како би створили хумане и безбедне услове за извршење казне затвора. Завршетак планираних реконструкција и изградње објеката одређен је за 2011. годину.

Континуирано се спроводи обука запослених у Управи у поступању са лицима лишеним слободе у складу са Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, стандардима и препорукама Европског комитета за спречавање тортуре и нељудског или понижавајућег поступања и кажњавања и Европским затворским правилима.

У новије време јавља се тенденција хуманизације пеналне праксе и ублажавања ретрибутивне компоненте казне, поготово у случајевима извршења лакших кривичних дела. У Републици Србији, извршење санкција изречених као алтернатива казни затвора, обавља Повереничка служба, у оквиру Одељења за третман и алтернативне санкције Управе за извршење заводских санкција. Успостављањем Повереничке службе, створени су организациони услови да се алтернативне санкције на делотворан начин извршавају у пракси. У 2008. години планирано је да се оформи мрежа повереника, надлежних за извршење ових санкција у Београду, а у току 2009. да се прошири на целу територију Републике.

Успостављањем новог нормативног оквира и унапређењем кадровских, организационих и програмских основа, Повереничка служба ће прерасти у самосталну Пробациону службу у оквиру Министарства правде, са свим атрибутима и надлежностима које има већина развијених пробационих служби. Планирани временски оквир за остваривање овог циља је 2010. до 2011. године.

Унапредити услове у заводским установама, обезбедити одговарајући надзор над условима у затворима за осуђенике на дуже казне, као и за оне који су осуђени због бављења организованим криминалом (ПЕП)

Побољшање услова за живот и рад лица лишених слободе је основни приоритет Управе. Један од основних узрока одређивања овог приоритета је чињеница да је у последњих пет година дошло до повећања броја лица лишених

слободе за преко 40% У складу са домаћом законском регулативом, свим међународним стандардима у третману лица лишених слободе и политиком Владе Републике Србије, главна одговорност Управе за извршење заводских санкција је постизање најбољих могућих оперативних стандарда у оквиру расположивих средстава. Управа располаже великим бројем објеката у својих 28 установа за извршење заводских санкција и Центром за обуку запослених, има 3.611 запослених и располаже ограничени буџетским средствима.

Важно је и неопходно извршити пројекцију очекиваног броја и врсте расположивих места у установама за извршење заводских санкција у Србији да би установе могле да испуне очекивања. У мери у којој је то могуће потребно је извршити потпуну категоризацију установа од установа "отвореног типа" до посебних установа или специјалних одељења установа у којима ће бити смештена лица лишена слободе под специјалним режимом, а такође посебну пажњу обратити на установе у којима су смештене посебне категорије лица лишених слободе као што су малолетници, жене, психијатријски болесници, алкохоличари, наркомани и други.

У току 2007. године спроведен је пројекат основног, средњег и струковног образовања осуђених лица у Казнено поправном заводу у Сремској Митровици средствима ОЕБС-а. У 2008. години пројекат ће се финансирати из средстава Управе.

У циљу побољшања здравствене заштите у заводима у складу са Законом о извршењу кривичних санкција и Правилником о систематизацији радних места у Управи у свим казнено поправним установама обезбеђене су услуге лекара и медицинског особља. Побољшани су услови смештаја и набављена је медицинска опрема за заводске амбуланте. Формирана су одељења без дроге у оквиру стратегије за добровољно лечење болести зависности у заводима. У сарадњи са ОЕБС-ом организована је едукација здравственог особља. Израђен је Приручник о здравственој заштити осуђених, Етички кодекс здравствених радника, лифлети за осуђена лица о здравственој заштити и заштити од преносивих болести.

- У циљу побољшања материјалних услова у затворима у 2007. години извршена је реконструкција делова затворених одељења у заводима

затвореног типа, психијатријског блока у Специјалној затворској болници и Посебне притворске јединице за смештај лица оптужених за кривична дела са елементом организованог криминала у складу са међународним стандардима. Изграђена су 4 одељења без дроге у заводима. Завршена је изградња објекта за смештај осуђених лица у ОЗ у Суботици и реконструкција I павиљона у Казнено- поправном заводу у Сремској Митровици, који је највећи објекат у оквиру Управе за извршење заводских санкција.. Започета је изградња новог затвора строго затвореног типа у Београду-Падинској Скели капацитета 450 места за осуђена лица. Планирани завршетак радова је август 2009. године.

У 2008. години планиране су обимне активности на изградњи инфраструктуре у заводима у сврху побољшања квалитета и обима смештајних капацитета и то:

- Завршна фаза изградње објекта у Новом Пазару,
- Даља реконструкција блока психијатрије у СЗ Болници у Београду,
- Измештање кухиње у ОЗ у Београду и адаптација сале за посете,
- Адаптација павиљона у КПЗ Пожаревац - Забела ,
- Изградња затвора у Крагујевцу са садржајима посебне намене за 300 лица – прва фаза,
- Изградња затвора у Прокупљу за 300 лица са строго затвореним третманом
- Измештање и изградња централног објекта у КПЗ за малолетнике у Ваљеву,
- Почетна фаза измештања објекта Окружног затвора у Крушевцу,
- Припремне активности за изградњу капацитета по новом концепту у складу са међународним стандардима за смештај малолетника у ВПД у Крушевцу,
- Откуп земљишта за потребе КПЗ Ћуприја,

- Прва фаза изградње новог заводског објекта капацитета за смештај 500 лица лишених слободе у Панчеву,
- Изградња притвора и пријемног одељења у КПЗ у Нишу – 1. фаза
- Наставак пројекта у Падинској Скели.

Изграђен је посебан објекат за смештај лица осуђених за кривична дела из области организованог криминала. Припремљен је нацрт Закона о извршењу казне затвора за кривична дела са елементом организованог криминала, који уређује услове боравка, начин извршења казне и надзор над спровођењем посебног режима за ову категорију осуђеника, чије усвајање је планирано за децембар месец 2008. године.

Превенција против тортуре према лицима лишеним слободе обезбеђује се и интерним надзором над радом завода од стране овлашћених лица Управе, која контролишу законито и правилно поступање у установама- редовним, контролним и ванредним посетама.

Радам Омбудсмана на територији Покрајине Војводине од 2003. године, обезбеђена је спољна контрола над радом завода на овој територији. Мониторингом невладиних организација такође се спроводи независна контрола заштите права лица у заводима.

Законом о заштитнику грађана уведена је контрола независног државног органа над радом завода на целој територији Републике Србије. У току је избор заменика заштитника грађана за питање људских права у затворима, чијим избором ће бити употпуњен систем интерне и екстерне контроле заштите права лица лишених слободе.

Министар правде РС поднео је иницијативу Народној скупштини да се у што краћем року формира комисија која је предвиђена Законом о извршењу кривичних санкција као скупштинска контрола над радом Управе за извршење заводских санкција. Комисија ће бити састављена од пет чланова који познају област извршења, а нису запослени у Управи и имаће овлашћења увида у сву документацију, могућност разговора са осуђеним лицима, запосленима у заводу и неограничено право на посете заводима.

Имајући у виду да је у току формирање независних облика контроле затворског система који за циљ имају превенцију против тортуре, у кратком року очекујемо одређивање националног механизма за превенцију против тортуре на основу Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака коју је Република Србија ратификовала.

Усвојити свеобухватно законодавство против дискриминације (ПЕП)

Устав Републике Србије у члану 21. предвиђа забрану дискриминације, док Кривични законик Републике Србије предвиђа три кривична дела везана за забрану дискриминације. То су: повреда равноправности (члан 128), повреда права употребе језика и писма (члан 129), и расна и друга дискриминација (члан 387).

Што се тиче мера грађанско-правне заштите, парнични поступак за накнаду штете услед дискриминације је могућ, али је дуг и не задовољава хитну потребу за брзим решавањем случајева дискриминације. Дискриминација може бити основ за накнаду причињене штете. У том смислу, општи режим накнаде штете који је утврђен Законом о облигационим односима и који се остварује према одредбама Закона о парничном поступку може бити једно од средстава којима се у парничном поступку доказује однос између учињене дискриминације и причињене материјалне и нематеријалне штете. Поред тог општег режима, поједини закони у случају дискриминације појединих категорија лица, односно у случајевима дискриминације у појединим областима, изричито предвиђају овај облик заштите, а неки и посебан поступак накнаде штете, на које се супсидијарно примењују одредбе Закона о парничном поступку.

Забрана дискриминације у Републици Србији још увек није регулисана свеобухватним законом. Израђен је текст Нацрта закона о забрани дискриминације, који се тренутно налази у процедури која претходи изгласавању закона у скупштини. Доношење Закона о забрани дискриминације очекује се током 2008. године. Овај закон ће бити „везивно ткиво“ које ће на јединствен начин уредити и обезбедити успешну заштиту од дискриминације. Нацрт Закона је у децембру 2007.

године добио веома повољно мишљење Венецијанске комисије Савета Европе, која сматра да је Нацрт усаглашен са међународним стандардима у овој области и да стога представља важан корак ка забрани дискриминације. Нацрт закона о забрани дискриминације је у потпуности усклађен са Упутством број 2000/78/ЕЗ којом се установљава општи оквир за једнак третман у области запошљавања и Упутства број 2000/43/ЕЗ којом се имплементира принцип једнаког третмана без обзира на расно или етничко порекло.

Средњорочни приоритети

Спровојати законодавство о спречавању свих облика дискриминације(ПЕП)

У циљу спровођења законодавства о спречавању свих облика дискриминације Министарство рада и социјалне политике ће у даљем периоду обезбедити ефикаснију и доследнију примену Закона о раду, и то одредаба о забрани дискриминације, узнемиравања и сексуалног узнемиравања (кроз рад Инспектората за рад и судова). Изменама и допунама овог закона постојеће одредбе ће бити допуњене, односно измењене у делу који се односи на терет доказивања у случају дискриминације, а биће обезбеђена и заштита достојанства жена и мушкараца на раду (заштита од психичког узнемиравања на раду – „мобинг“).

1.2.2. Грађанска и политичка права / Министарство за државну управу и локалну самоуправу, Министарство правде

Краткорочни приоритети

У Републичком јавном тужилаштву даваће се приоритет праћењу стања криминалитета и тенденција у поступању по кривичним делима против уставног уређења и безбедности Републике Србије, другим кривичним делима који имају политичко обележје или су инспирисана мржњом и кривичним делима против човечности и других добара заштићених међународним правом. О поступању по овим кривичним делима сачињаваће се годишњи извештаји

Унапредити приступ правди (ПЕП)

Пуна реализација владавине права у сваком друштву захтева равноправност свих грађана пред законом. У складу са тим, правна помоћ требало би да буде на располагању бесплатно, или по смањеним трошковима за оне који нису у стању да плате. Обезбеђивање приступа правди за све је обавеза која проистиче, пре свега, из Устава Србије као и мноштва међународних споразума, а нарочито Европске конвенције о људским правима и основним слободама и међународног Пакта о грађанским и политичким правима.

Устав Србије изричито предвиђа да ће се законом бити регулисано пружање бесплатне правне помоћи. Бесплатна правна помоћ се, у форми заступања пред судом, регулише одредбама о ослобађању од судских трошкова у Закону о парничном поступку, и одредбама о браниоцу по службеној дужности у Закону о кривичном поступку. Закон о локалној самоуправи предвиђа да општина својим статутом донесе одлуку о формирању службе за пружање правне помоћи грађанима. Закон о адвокатури даје могућност Адвокатској комори да организује пружање бесплатне правне помоћи грађанима на територији општинског суда.

У оквиру пројекта „Стварање ефикасног и одрживог система за пружање бесплатне правне помоћи у Републици Србији“ Влада је одлучила да успостави ефикасан систем бесплатне правне помоћи и у марту 2007. године Министарство правде РС и Програм Уједињених нација за развој потписали су споразум о реализацији Пројекта „Стварање ефикасног и одрживог система за пружање бесплатне правне помоћи у Републици Србији“. Циљ пројекта је да обезбеди нормативни и институционални оквир за спровођење системске промене у области пружања правне помоћи.

Дугорочни циљ пројекта бесплатне правне помоћи јесте да се поставе темељи за стварање ефикасног, буџетски одрживог и финансијски приступачног система правне помоћи, који финансира и води држава за оне који не могу да плате правне услуге. Краткорочни циљеви су да се формулише Стратегија за реформу система правне помоћи и предложи Закон о правној помоћи, након процеса широких консултација са кључним актерима, као и да се преко рада Фонда за правну помоћ повећа приступ правди за најугроженије и маргинализоване групе.

Пројекат спроводи Министарство правде РС преко Јединице за управљање пројектом и усмерен је на формулисање Стратегије за реформу правне помоћи и стварање нормативног оквира у виду Закона о бесплатној правној помоћи. Док, са друге стране делује Фонд за правну помоћ којим управља УНДП преко руководиоца Фонда и Саветодавног одбора Фонда. Фонд за бесплатну правну помоћ формиран је како би се тестирањем различитих модела пружања правне помоћи, преиспитивањем критеријума за добијање правне помоћи, као и начина ефикасног управљања и финансирања система бесплатне правне помоћи, дошло до валидних података на основу којих би се могла формулисати оптимална решења, односно реални и спроводиви предлози и препоруке за Стратегију реформе система бесплатне правне помоћи у Србији. Циљ је да се пре или у току процеса доношења Закона тестирају могућа решења и укаже на могуће препреке, односно предности одређених модела правне помоћи. Министарство правде формирало је Радну групу састављену од стручњака из области правне помоћи са задатком да изradi Стратегију реформе система бесплатне правне помоћи. Циљ Стратегије је постављање темеља за формулисање институционалног и нормативног оквира одрживог, ефикасног и доступног система бесплатне правне помоћи у Србији.

У сврху унапређења приступа грађана правди Републичко јавно тужилаштво ће издавати Информатор Републичког јавног тужилаштва који је израђен у складу са чланом 39. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја («Службени гласник Републике Србије » бр . 120/04) и на основу Упутства Повереника за информације од јавног значаја («Службени гласник Републике Србије » бр . 57/05).

1.2.3. Економска и социјална права / Министарство рада и социјалне политике

1.2.4. Културна права и заштита мањина / Министарство културе, Министарство за државну управу и локалну самоуправу, Министарство правде

Краткорочни приоритети

Промовисати учешће припадника мањина у правосуђу (ПЕП)

На подручјима на којима живе националне мањине за судије се бирају представници тих националних мањина ако испуњавају услове за избор.

На пример, на подручју Окружног суда у Суботици представници националних мањина – судије и судско особље постоји у следећем броју и проценту:

- Окружни суд у Суботици - 40% судија су Мађари, као и 21 запослени,
- Општински суд у Ади - 100% судија су Мађари, као и 17 запослених,
- Општински суд у Бачкој Тополи-50 % судија су Мађари, као и 21 запослени,
- Општински суд у Кањижи - 90% судија су Мађари, као и 10 запослених,
- Општински суд у Сенти - 80 % судија су Мађари, као и 10 запослених,
- Општински суд у Суботици - 16% судија су Мађари, као и 29 запослених.

Што се тиче судија и судског особља који говоре језик националне мањине наводимо следеће:

Подручје Окружног суда у Панчеву:

- Општински суд Алибунар има две судије који говоре румунски, једног судију који говори словачки и једног судију који говори ромски језик, као и 11 запослених који говоре румунски или словачки.

- У Општинском суду у Ковачици све судије говоре румунски или словачки, као и 20 запослених.

- У Општинском суду у Панчеву две судије говоре румунски, две словачки и један мађарски језик и девет запослених говоре или мађарски или румунски.

Подручје Окружног суда у Новом Саду:

- У Окружном суду Нови Сад један судија говори мађарски, а такође и 30% запослених.

- У Општинском суду Нови Сад 43 запослених говори мађарски

- У Општинском суду Бачка Паланка, један судија говори мађарски, три запослена говоре словачки, а два запослена мађарски језик.

- Општински суд Бечеј - један судија и 30% запослених говоре мађарски.

- Општински суд Темерин - један судија и сви запослени говоре мађарски
- Општински суд Тител - један судија и један запослени говоре мађарски
- Општински суд у Врбасу - сви говори мађарски.

Подручје Окружног суда у Врању:

- У Општинском суду Босилеград - све судије и судско особље говоре бугарски
- У Општинском суду Бујановац - један судија говори албански, а такође и осам запослених
- У Општинском суду у Прешеву - 3 судије говоре албански, као и 14 запослених
- У Општинском суду у Сурдулици - 2 судије говоре бугарски, један запослени говори ромски, а један бугарски језик.

Број судских поступака који се воде на језику националних мањина:

На подручју Окружног суда у Панчеву, у Општинском суду Бела Црква воде се два кривична поступка на румунском језику.

На подручју Окружног суда у Новом Саду воде се следећи поступци на језицима националних мањина:

- Општински суд Нови Сад - у просеку 20 предмета годишње води се на језику националних мањина
- Општински суд у Бечеју - у току је 6 кривичних поступака на мађарском језику
- Општински суд у Темерину - 8 кривичних поступака и око 15% парничних поступака се воде на мађарском језику

На подручју Окружног суда у Врању у Општинском суду у Босилеграду води се 10 поступака на бугарском, док у осталим судовима са овог подручја нема захтева странке за вођење поступка на језику националних мањина.

На подручју Окружног суда у Суботици:

- У Општинском суду у Суботици води се 326 поступака на мађарском језику
- У Општинском суду у Кањижи води се 251 поступак на мађарском језику

- У Општинском суду Сента води се 368 поступака на мађарском језику
- У Општинском суду Ада води се 48 поступака на мађарском језику
- У Окружном суду у Суботици води се 29 поступака на мађарском језику

Када говоримо о судским тумачима, на подручју где живе националне мањине, а то је пре свега АП Војводина, где Мађари чине 3,9%, судски тумачи се постављају ради учешћа у судском и другим поступцима државних органа. Оглашавање и постављење судских тумача врши Покрајински секретаријат за управу, прописе и националне мањине као поверене послове.

У току је припрема Меморандума о сарадњи Министарства правде и ОЕБС-а поводом реализације пројекта - Обука за сталне судске тумаче за ромски језик.

Високи савет правосуђа именује судије поротнике из редова националних мањина на подручјима где националне мањине живе.

2. ЕКОНОМСКИ КРИТЕРИЈУМИ

2.1. ПОСТОЈАЊЕ ФУНКЦИОНАЛНЕ ТРЖИШНЕ ЕКОНОМИЈЕ

2.1.7. Правни систем везан за економску област (право власништва; спровођење закона и уговора; ефикасаност судства)

2.1.7. Правни систем везан за економску област (право власништва; спровођење закона и уговора; ефикасаност судства)

Реформа правосуђа

Народна скупштина усвојила је, на предлог Владе, 25. маја 2006. године Националну стратегију реформе правосуђа са основним циљем да се успостављањем владавине права и правне сигурности, кроз реформу судских органа и правосуђа у целини, очува и ојача поверење грађана у правосудни систем Републике Србије, и оствари даљи напредак у процесу приближавања Европској

унији. Влада је усвојила Акциони план за спровођење Стратегије у јулу 2006. године. Према Националној стратегији реформе правосуђа остварење делотворног правосуђа базира се на четири кључна начела: независност, транспарентност, одговорност и ефикасност.

Почетком 2008. године завршена је израда сета закона о правосуђу: Закон о уређењу судова, Закон о судијама, Закон о Високом савету судства, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Државном већу тужилаца, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава. Прибављене су и експертизе Савета Европе. Ови закони би требало да уђу у скупштинску процедуру током 2008. године.

Доношење јединственог пакета закона о правосуђу је од изузетног значаја за реформу правосуђа пре свега из разлога успостављања нових правосудних институција током 2009. године (Врховни Касациони суд, Апелациони судови, Виши прекршајни суд). Тиме ће се значајно допринети унапређењу ефикасности и растерећењу постојеће мреже судова. Такође, овим законима се успостављају институције Високог савета судства и Државног већа тужилаца, које су по први пут предвиђене и као уставне категорије. Новим законима предвиђено је и успостављање независног правосудног буџета, као и израда јасних и мерљивих критеријума за избор, напредовање, дисциплински поступак и разрешење судија и тужилаца, којима ће се руководити Врховни савет судства и Државно веће тужилаца приликом вредновања рада судија и тужилаца.

Стратегија реформе правосуђа предвиђа трансформацију Правосудног центар за обуку и стручно усавршавање у Национални институт за обуку у правосуђу. Усвајањем закона успоставиће се ова независна институција и регулисаће се стандардизовано почетно и континуирано професионално усавршавање на више нивоа за запослене у правосуђу.

Ефикасност трговинских судова

Министарство правде је сагласно делокругу рада у обављању послова државне управе, везано за статистику и аналитику рада правосудних органа,

идентификовало проблеме који се односе на право власништва, спровођење закона и уговора, кроз праћење ефикасности рада трговинских судова.

Трговински судови имају значајну улогу у реализацији привредних реформи, јер својим брзим, ефикасним законитим и транспарентним радом свакако утичу на сигурност инвестиције.

Смањење трајања поступка пред трговинским судовима

Статистички показатељи за 2007. годину указују на смањење трајања поступка, посебно у материји стечаја, што је резултат примене Закона о стечајном поступку и веће транспарентности рада трговинских судова, кроз имплементацију пројекта за реформу трговинских судова.

Садашња организација трговинских судова у Републици Србији (17 трговинских и Виши трговински суд) према годишњем извештају за 2007. годину, може да обезбеди потребну ажурност, што потврђују и статистички извештаји о броју примљених и решених предмета у 2007. години (укупно је примљено 125.906 предмета, а решено 126.969 предмета).

Изменама законских прописа промењена је и структура примљених предмета. Навећи број примљених предмета је у материји извршења (55,09%) и парничних предмета (22,16%). Најмањи прилив је у материји стечаја (0,23).

Значајно је истаћи да су првостепени судови највећи број предмета решили у периоду од 3 до 6 месеци, што је примерено природи привредних спорова и потребама привреде, а применом Закона о стечајном поступку уочено је значајно смањење трајање стечајног поступка, тако да је средња вредност трајања стечаја у свим трговинским судовима 917 дана.

Повећање ефикасности рада трговинских судова у смислу јачања кадровских, просторних и техничких капацитета

Поред постојеће организације трговинских судова, која може да обезбеди потребну ажурност рада и решавање привредних спорова у примереним роковима, предложене су мере за побољшање ефикасности рада судова, које се односе на кадровско јачање (избор и попуна судијских места, обезбеђивање услова за

одржавање струковних семинара) и побољшање просторне и техничке опремљености.

У односу на кадрове, Високи савет правосуђа је према броју примљених предмета, предвидео повећање судијских места у Вишем трговинском суду за 5 судија, као и промене у броју судија у првостепеним судовима. Избора судија у последње две године није било, а како су поједине судије испуниле услове за пензију, дошло је до смањења броја судија у трговинским судовима. Планираним попунама судијских места и новом организацијом рада може се очекивати значајније побољшање рада трговинских судова.

Ради постизања веће ефикасности трговинских судова, поред избора довољног броја судија у свим трговинским судовима и Вишем трговинском суду, потребно је извршити и имплементацију АВП програма (аутоматског вођења предмета) и АПП (аутоматско прикупљање података).

У циљу ефикаснијег рада и веће транспарентности поступања у трговинским судовима у току је имплементација ових пројеката у оквиру USAID-CCASA пројекта за реформу трговинских судова. За сада је програм инсталиран у трговинским судовима у Новом Саду и Београду и подржан потребном рачунском опремом, где је и уочено највеће побољшање резултата рада.

На ефикасност рада од утицаја је и адекватна техничка опремљеност судија и судијских помоћника (рачунари, стручна литература и сл.), адекватан простор за суд (у току је припрема за пресељење Вишег трговинског суда у нове просторије), као и подршка у обезбеђивању услова за одржавање струковних семинара и састанака из области трговинског права у организацији Врховног суда Србије и Вишег трговинског суда.

Економски ефекти судске медијације

Увођењем судске медијације, створени су услови за решавање спорова у кратким роковима. Од посебног значаја за економске ефекте су резултати медијације у другостепеном поступку пред Вишим трговинским судом.

Решавање спорова у кратким роковима омогућено је увођењем судске медијације и споразумом странака. Започети поступци су и окончани. Посебно је

значајна медијација у жалбеном-другостепеном поступку. Виши трговински суд је у једном предмету решио спор медијације (за 30 дана) и ослободио износ од 146 милиона динара.

Из наведеног се може закључити да се организацијом рада и мерама које су предузете и које су у току, значајно утиче на ефикасност, законитост и транспарентност рада трговинских судова у циљу обезбеђивања сигурности учесника у поступку, чиме се обезбеђује и сигурност инвестиција.

3. СПОСОБНОСТ ПРЕУЗИМАЊА ОБАВЕЗА ИЗ ЧЛАНСТВА У ЕУ

3.23. САРАДЊА У ОБЛАСТИ ПРАВОСУЂА И ОСНОВНИХ ПРАВА (Министарство правде)

3.23.1. Судски систем (видети тачку 1.1.5)

У складу са обавезама из чл. 80. Споразума о стабилизацији и придруживању, који се односи на јачање институција и владавину права, Република Србија улаже велике напоре ка јачању независности судства и побољшању ефикасности правосудног система. У изради овог дела документа базирали смо се на краткорочним и средњорочним препорукама из Европског партнерства које се односе на реформу судства и борбу против корупције.

3.23.1.1. Стање

3.23.1.1.1 Законодавни оквир

Устав Републике Србије у члановима 142. до 152. уређује судове и положај судија у Републици Србији. Правосудни систем регулишу следећи закони: Закон о уређењу судова ("Службени гласник РС" бр. 46/2006), Закон о Уставном суду, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава ("Службени гласник РС" бр. 42/2002), Закон о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС" бр.

106/2006), Закон о Високом савету правосуђа („Службени гласник РС”, број 61/2005), Закон о судијама и Закон о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника.

Закон о уређењу судова ("Службени гласник РС" бр. 46/2006) прописује начела која се односе на вршење судске власти и оснивање судова. Овим законом утврђује се спољашње уређење судова (врсте судова), простирање надлежности и сталност суда, надлежност судова, унутрашње уређење судова, послови који чине судску управу, састав и број судског особља, послови који чине правосудну управу, обезбеђење суда као и средства за рад судова.

Закон о Уставном суду ("Службени гласник РС" бр. 109/2007) ступио је на снагу 6. децембра 2007. године. Овим законом уређује се организација Уставног суда, поступак пред Уставним судом и правно дејство његових одлука. Након доношења закона изабрано је 10 судија Уставног суда, који су 12. децембра 2007. године положили заклетву и ступили на дужност, чиме је Уставни суд конституисан, у складу са чланом 9. став 3. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије. Прва седница Уставног суда на којој је изабран председник суда одржана је 26. децембра 2007. године, чиме је Уставни суд почео са радом.

Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва ("Службени гласник РС" бр. 42/2002) оснивају се општински, окружни и трговински судови, уређују њихова седишта и подручја на којима врше надлежност и одређују општински судови са подручја истог окружног суда који поступају и суде у појединим врстама правних ствари из надлежности општинских судова. Овим законом одређују се и подручја апелационих судова и оснивају општинска и окружна јавна тужилаштва и одређују њихова седишта и подручја.

Закон о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС" бр. 106/2006) утврђује начела везана за јавно тужилаштво као самосталан државни орган који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела, улагањем правних средстава штити уставност и законитост и предузима друге радње на које је законом овлашћено. Овим законом уређује се јавно тужилаштво, питање надређености, надлежности, управе у јавним тужилаштвима, положаја јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, начина избора и престанка функције.

Закон о Високом савету правосуђа установљава Високи савет правосуђа, чланове Високог савета правосуђа, мандат у Високом савету правосуђа, положај судије и јавног тужиоца у Високом савету правосуђа, састав Високог савета правосуђа, начин доношења одлука у Високом савету правосуђа као и питања везана за Пословник о раду Високог савета правосуђа.

Закон о судијама ("Службени гласник РС" бр.46/2006) утврђује основна начела везана за вршење судијске функције, положаја судија, начин и поступак избора судија, престанак судијске дужности, питања везана за положај председника суда као и судије поротника.

Закон о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника ("Службени гласник РС" бр.46/2006) уређује врсте и начин спровођења обуке судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника.

Устав Републике Србије, који је ступио на снагу 8. новембра 2006. године, у члановима 142. до 152. уређује судове и положај судија у Републици Србији: самосталност и независност судова, врсте судова, судске одлуке, сталност судијске функције, избор судија, престанак судијске функције, независност, непреместивост и имунитет судије, као и неспојивост судијске функције.

У складу са чланом 175. Устава и чланом 9. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије, Министарство правде припремило је Закон о Уставном суду. Овај закон усвојен је на седници Народне скупштине 24. новембра 2007. године, објављен је у «Службеном гласнику РС», број 109/07 од 28.11.2007. године, а ступио је на снагу 6. децембра 2007. године. Овим законом уређује се организација Уставног суда, поступак пред Уставним судом и правно дејство његових одлука. Након доношења закона изабрано је 10 судија Уставног суда, који су 12. децембра 2007. године положили заклетву и ступили на дужност, чиме је Уставни суд конституисан, у складу са чланом 9. став 3. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије. Прва седница Уставног суда на којој је изабран председник суда одржана је 26. децембра 2007. године, чиме је Уставни суд почео са радом.

Народна скупштина усвојила је, на предлог Владе, 25. маја 2006. године Националну стратегију реформе правосуђа. Влада је усвојила Акциони план за спровођење Стратегије у јулу 2006. године. Национална стратегија има основни циљ да се успостављањем владавине права и правне сигурности, кроз реформу судских органа и правосуђа у целини, очува и ојача поверење грађана у правосудни систем Републике Србије, и оствари даљи напредак у процесу приближавања Европској унији. Према Националној стратегији реформе правосуђа остварење делотворног правосуђа базира се на четири кључна начела: независност, транспарентност, одговорност и ефикасност.

НЕЗАВИСНОСТ	ТРАНСПАРЕНТНОСТ	ОДГОВОРНОСТ	ЕФИКАСНОСТ
Независно Управљање	Отворени процес избора, напредовања, одговорности и престанка судијске функције	Јасни стандарди за оцену успешности вршења судијске функције и резултата рада	Бољи приступ правосуђу
Независтан буџетски орган	Одговарајући приступ информацијама из судских евиденција и поступака	Делотворно управљање предметима	Стандардизовани систем обуке и стручног усавршавања запослених
Независно утврђивање општег оквира и унутрашњег уређења и рада судова	Унапређени однос са јавношћу и учешће јавности	Делотворно коришћење ресурса у судству и тужилаштву	Модерна мрежа судова

Закоником о кривичном поступку („Сл.гласник РС“ ,бр.46/06) проширена су овлашћења јавних тужилаца и промењена је улога јавних тужилаца у кривичном поступку у односу на сада важећи Законик о кривичном поступку.

Основне фазе кривичног поступка према Законику о кривичном поступку су: претходна истрага, претходни поступак (који обухвата истрагу, подизање оптужнице и преиспитивање оптужнице) и главни поступак (који обухвата припреме за главни претрес, главни претрес и пресуду).

Иако се у свим набројаним фазама поступка могу наћи новине по питању ширих и/или прецизнијих овлашћења јавних тужилаца, може се рећи да се главне измене односе на претходну истрагу и истрагу. Одредбом члана 45. Законика о кривичном поступку јавни тужилац је, између осталог, овлашћен да, за кривична дела за која се гони по службеној дужности, спроводи претходну истрагу (и да издавањем обавезујућих налога или непосредним руковођењем усмерава радње полиције у претходној истрази), да доноси решење о спровођењу истраге и да вршењем доказних радњи спроводи истрагу. Наведеним одредбама, кривични поступак у Србији усклађен је са праксом у свету, где доминирају кривични поступци код којих је истрага сврстана у надлежност тужиоца или полиције под надзором тужилаца, односно, битно је промењен досадашњи концепт истраге и преткривичног поступка. Уместо преткривичног поступка уводи се претходна истрага. Разлика није само терминолошке природе, јер за разлику од преткривичног поступка претходна истрага представља део кривичног поступка.

Досадашњим законским решењима било је предвиђено да истрагу води истражни судија, док је јавни тужилац био сведен на доста пасивног учесника у поступку који је чекао да истражни судија заврши посао како би на основу познатих чињеница и прикупљених доказа одлучио о подизању оптужнице. Сада тужилац постаје одлучујући чинилац и претходне истраге и истраге, што захтева активан однос поступајућег јавног тужиоца и, истовремено, омогућава знатно боље познавање предмета, па самим тим и лакше одлучивање по питању евентуалног подизања оптужнице.

Питање правосудне сарадње у грађанским и кривичним стварима детаљно је обрађено у тачки 3.24. Правда, слобода и безбедност.

3.23.1.1.2. Институционални оквир

Према закону о уређењу судова ("Сл. гласник РС" бр. 46/2006.) судска власт у Републици Србији припада судовима опште надлежности и посебним судовима. Судови опште надлежности су општински судови, окружни судови, апелациони судови и Врховни суд Србије. Посебни судови су трговински судови, Виши трговински суд, прекршајни судови и Виши прекршајни суд. Врховни суд Србије је највиши суд у Републици Србији. Општински суд оснива се за територију једне или више општина. Апелациони суд оснива се за подручје више окружних судова. Трговински суд оснива се за територију више општина. Прекршајни суд оснива се за територију једне или више општина.

Законом о Уставном суду ("Сл. гласник РС" бр. 109/2007) уређује се рад Уставног суда, поступак пред Уставним судом и правно дејство одлука Уставног суда. Уставни суд одлучује о питањима из своје надлежности утврђене Уставом Републике Србије и врши друге послове одређене Уставом и законом. Одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Законом о Високом савету правосуђа ("Сл. гласник РС", бр. 63/2001, 42/2002, 39/2003, 41/2003 - испр, 44/2004 и 61/2005) установљен је Високи савет правосуђа. Високи савет правосуђа предлаже Народној скупштини избор председника судова, судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, именује судије поротнике и врши друге законом одређене послове. Високи савет правосуђа има пет сталних чланова и осам позивних чланова, судија и јавних тужилаца. Позивних чланова судија има шест, а позивних чланова јавних тужилаца има два. Стални чланови Високог савета правосуђа јесу председник Врховног суда Србије, Републички јавни тужилац и миноистар надлежан за правосуђе, сви по дужности, један члан кога из реда адвоката бира Адвокатска комора Србије и један члан кога бира Народна скупштина. Народна скупштина бира сталног члана Високог савета правосуђа између три кандидата које предложи Врховни суд Србије.

Правосудни центар је институција која је задужена за спровођење програма основне, специјализоване и перманентне обуке и стручног усавршавања носилаца правосудних функција и запослених у правосуђу у Србији. Оснивачи Правосудног центра су Република Србија - Министарство правде, с једне, и Друштво судија Србије, с друге стране, на основу Уговора о оснивању закљученог 2001. године. Циљ оснивања Правосудног центра је осмишљавање и реализација програма обуке, унапређења и усавршавања знања и вештина судија, тужилаца и запослених у правосуђу, приближавање савремених стандарда међународног правног поретка и судске праксе развијених правних система, као и нових правних института и прописа у вези са европским интегративним токовима.

3.23.1.2 Краткорочни приоритети

3.23.1.2.1. Законодавство

У октобру 2008. године завршена је израда нацрта сета закона о правосуђу: Закон о уређењу судова, Закон о судијама, Закон о Високом савету судства, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Државном већу тужилаца, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава и Закон о изменама и допунама Закона о прекршајима. Прибављене су и експертизе Савета Европе и Венецијанске комисије. Одржана је и јавна расправа 4. и 5. септембра 2008. године, како би се добили финални коментари од релевантних представника правосуђа и на тај начин постигао консензус и прихватање законских решења, као и њихова имплементација од стране самих представника. Сет закона о правосуђу ће током октобра 2008. године бити упућен Влади Републике Србије на усвајање, а до краја 2008. године очекује се њихово усвајање у Народној скупштини.

Новим законом о уређењу судова биће детаљно разграничена надлежност Високог савета судства и Министарства правде у односу на послове правосудне управе. Треба истаћи да ће поједине послове који су до сада били у надлежности Министарства правде (нпр. вођење личних листова судија) преузети Високи савет судства. Посебно треба истаћи да је овим законом предвиђена подела надлежности ова два органа и то на тај начин што ће Високи савет судства постати директни извршилац буџета Републике Србије у делу који се односи на плате судија и

материјалне трошкове за рад судова. Овим је обезбеђена потпуна финансијска независност судства. Такође, законом је предвиђено да Високи савет судства има своју административну канцеларију, тако да Министарство правде више неће обављати стручне и административне послове за овај орган, као што је то био случај са Високим саветом правосуђа, који ће ступањем на снагу новог закона, бити укинут.

У новом Закону о судијама детаљно се разрађују начин избора судија и услови за обављање судијске функције. Посебно треба истаћи да су у закону прецизно наведени услови за избор судије. Критеријуме и мерила за оцену ових услова прописује Високи савет судства. Уређује се и обавезно вредновање рада судија, које се изражава кроз оцену. Вредновање рада судија узима се у обзир приликом избора судија на сталну судијску функцију, избора у виши суд, разрешења, као и за повећање или смањење плате.

Посебну новину коју ће нови закон о судијама да садржи у односу на важећи закон, је увођење дисциплинског поступка за судије. Закон прописује шта се сматра дисциплинским прекршајем, одређује дисциплинске санкције, дисциплински поступак и органе за вођење дисциплинског поступка. Закон предвиђа да су органи за вођење дисциплинског поступка Дисциплински тужилац и Дисциплинска комисија, чији састав одређује Високи савет судства. Судија у дисциплинском поступку има право на одбрану и заступника, а такође утврђено је и право жалбе Високом савету судства на одлуку Дисциплинске комисије.

Закон ће детаљно да уреди разлоге за престанак судијске функције. Судијска функција може престати на лични захтев судије, због навршења радног века, када трајно изгуби радну способност за обављање функције, када судија који је први пут биран не буде изабран на сталну судијску функцију и разрешењем. Посебно су утврђени разлози за разрешење и поступак. Судија може бити разрешен због осуде за кривично дело на казну затвора од најмање шест месеци, односно за дело које га чини недостојним судијске функције, због нестручног вршења функције или због учињеног тежег или поновљеног дисциплинског прекршаја. Поступак за разрешење води Високи савет судства. У поступку судија има право да изложи

своју одбрану. Када Високи савет судства донесе одлуку о разрешењу судије, судија има право жалбе Уставном суду.

Члан 153. Устава одређује положај, састав и избор Високог савета судства. Овим чланом Устава прописано је да је Високи савет судства независан и самосталан орган који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија. У члану 154. Устава утврђене су надлежности Високог савета судства, а то су да: бира и разрешава судије, предлаже Народној скупштини избор судија приликом првог избора на функцију, предлаже Народног скупштини председника Врховног касационог суда и председника судова и учествује у поступку за њихов престанак функције.

У складу са обавезом из члана 5, 6. и 7. Уставног закона за спровођење Устава, у Министарству правде је израђен Нацрт закона о Високом савету судства, којим ће се разрадити Уставне одредбе које се односе на овај орган. И о овом закону је прибављена еспертиза Венецијанске комисије Савета Европе.

Међу решењима који наведени законски текст предвиђа, посебно треба истаћи решење које се односи на предлагање кандидата Народној скупштини за избор изборних чланова Високог савета судства. Кандидати из реда судија предлажу се на основу поступка избора у коме судије непосредно, тајним гласањем, бирају кандидате, од којих ће по два кандидата са највећим бројем гласова са сваке листе кандидата бити предложени Народној скупштини, која је дужна да изабере једног од њих. Предвиђено је да постоји укупно шест листа кандидата (за сваког изборног члана из реда судија по једна листа), које представљају одређени степен, односно врсту судова. Што се тиче изборних чланова из реда адвоката и професора правног факултета предвиђено је да по два кандидата предлажу Адвокатска комора Србије и општа седница професора правног факултета. И у овом случају, Народна скупштина је дужна да изабере једног од два предложена кандидата.

Устав Републике Србије уређује положај, надлежност, оснивање и организацију јавног тужилаштва. Израђен је Нацрт новог Закона о јавном тужилаштву, о коме је прибављена и експертиза Савета Европе. У новом закону о јавном тужилаштву детаљно се разрађују начин избора јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и услови за обављање ове функције. Посебно треба истаћи да су у закону прецизно

наведени услови за избор јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца. При предлагању за избор кандидата за јавнотужилачку функцију, Државно веће тужилаца узима у обзир стручност, оспособљеност и достојност кандидата, а према правилнику о мерилима за вредновање рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, које доноси.

Такође, нови закон уређује и обавезно вредновање рада јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца, које се изражава кроз оцену. Вредновање рада јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца представља основ за избор, напредовање, разрешење и покретање дисциплинског поступка. Посебну новину коју ће нови закон о јавном тужилаштву да садржи у односу на важећи закон је увођење дисциплинског поступка за јавне тужиоце, односно заменике јавних тужилаца. Закон прописује шта се сматра дисциплинским прекршајем, одређује дисциплинске санкције, дисциплински поступак и органе за вођење дисциплинског поступка. Закон предвиђа да су органи за вођење дисциплинског поступка Дисциплински тужилац и Дисциплинска комисија, чији састав одређује Државно веће тужилаца.

Закон детаљно уређује разлоге за престанак јавнотужилачке функције. Јавнотужилачка функција може престати на лични захтев, због навршења радног века, када трајно изгуби радну способност за обављање функције, када заменик јавног тужиоца који је први пут биран не буде изабран на сталну функцију и разрешењем. Посебно су утврђени разлози за разрешење и поступак. Јавни тужилац, односно заменик јавног тужиоца може бити разрешен због осуде за кривично дело на казну затвора од најмање шест месеци, односно за дело које га чини недостојним своје функције, због нестручног вршења функције или због учињеног тежег или поновљеног дисциплинског прекршаја. Поступак за разрешење води Државно веће тужилаца. Одлуку о разрешењу јавног тужиоца доноси Народна скупштина, на предлог Владе, а на основу разлога које је утврдило Државно веће тужилаца у поступку за разрешење. Одлуку о престанку функције заменика јавног тужиоца доноси Државно веће тужилаца. На одлуку о престанку функције, јавни тужилац, односно заменик јавног тужиоца има право жалбе Уставном суду.

У вези са односом Државног већа тужилаца и Министарства правде истичемо да ће новим Законом о јавном тужилаштву поједине послове који су до сада били у надлежности Министарства правде (нпр. вођење личних листова тужилаца) преузети Државно веће тужилаца. Посебно треба истаћи да је овим законом предвиђена подела надлежности ова два органа и то на тај начин што ће Државно веће тужилаца постати директни извршилац буџета Републике Србије у делу који се односи на плате тужилаца и материјалне трошкове за рад тужилаштва.

Члан 164. Устава одређује положај, састав и избор Државног веће тужилаца. Овим чланом Устава прописано је да је Државно веће тужилаца самосталан орган који обезбеђује и гарантује самосталност јавних тужилаца и заменика јавног тужиоца. У члану 165. Устава утврђене су надлежности Државног већа тужилаца, а то су да: бира и разрешава заменике јавног тужиоца, предлаже Народној скупштини кандидате приликом првог избора за заменика јавног тужиоца, предлаже Влади кандидата за Републичког јавног тужиоца и друге јавне тужиоце.

Израђен је Нацрт закона о Државном већу тужилаца, за коју је прибављена експертиза Савета Европе.

Међу решењима који наведени законски текст предвиђа, посебно треба истаћи решење које се односи на предлагање кандидата Народној скупштини за избор изборних чланова Државног већа тужилаца. Кандидати из реда јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца предлажу се на основу поступка избора у коме јавни тужиоци, односно заменици јавних тужилаца непосредно, тајним гласањем, бирају кандидате, од којих ће по два кандидата за једно место у Државном већу тужилаца, са највећим бројем гласова, бити предложени Народној скупштини, која је дужна да изабере једног од њих. Што се тиче изборних чланова из реда адвоката и професора правног факултета предвиђено је да по два кандидата предлажу Адвокатска комора Србије и општа седница професора правног факултета. И у овом случају, Народна скупштина је дужна да изабере једног од два предложена кандидата.

Завршен је Нацрт закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва, којим се уређује мрежа правосудних органа у Републици Србији и

њихова територијална надлежност. Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава биће упућен на усвајање у склопу сета правосудних закона (током октобра 2008. године) чиме ће се остварити законске предпоставке за успостављање нове правосудне мреже која ће бити ефикаснија и функционалнија у складу са европским стандардима.

Законом о изменама и допунама Закона о прекршајима врши се усклађивање са Уставом Републике Србије и Уставним законом за спровођење Устава Републике Србије, усклађивање висине новчаних казни за прекршаје са постојећим друштвеним околностима, као и прецизирање појединих одредби и усклађивање надлежности прекршајних судова, Вишег прекршајног суда и органа управе надлежних за вођење прекршајног поступка са врстом и тежином прекршаја, као и бројем предмета у раду.

Доношење јединственог пакета закона о правосуђу је од изузетног значаја за реформу правосуђа, пре свега из разлога успостављања нових правосудних институција током 2009. године (Врховни Касациони суд, Апелациони судови, Виши прекршајни суд). Тиме ће се значајно допринети унапређењу ефикасности и растерећењу постојеће мреже судова.

Новим законима предвиђено је и успостављање независног правосудног буџета, као и израда јасних и мерљивих критеријума за избор, напредовање, дисциплински поступак и разрешење судија и тужилаца, којима ће се руководити Врховни савет судства и Државно веће тужилаца приликом вредновања рада судија и тужилаца.

Јавно бележништво

Министарство правде ради на изради Закона о јавном бележништву. Овим законом уредиће се организација јавног бележништва, услови за обављање јавнобележничке делатности, права и дужности јавних бележника, разрешење јавног бележника, издавање и оверавање јавнобележничких аката, јавнобележнички списи и вођење књига, дисциплинска одговорност јавних бележника, јавнобележничка комора, јавнобележничка тарифа и надзор над радом јавних бележника. Усвајање овог закона планирано је за 2009. годину.

Решавање заосталих предмета

У овом тренутку у Србији постоје Оквирна мерила за одређивање броја судија у судовима опште надлежности и посебним судовима („Сл. гласник РС“, број 61/06), којима се предвиђа број предмета који судија у току месеца треба да реши по свакој материји у односу на врсту суда (општински, окружни, трговински, апелациони, Врховни касациони суд). Планира се да се током 2009. године унапреди вредновање рада судија, тако што ће се установити тзв. систем „пондера“, којим би се унапредио и правилније сагледао рад сваког појединачног судије. Такође, у новом сету правосудних закона биће врло прецизно уређени критеријуми за избор, напредовање судија, дисциплинску одговорност, као и њихово разрешење, који ће се заснивати на раду сваког појединачног судије, а што ће значајно допринети повећању одговорности и ефикасности судија.

У сету правосудних закона предвиђено је конкретно решење којим ће се убрзати и омогућити решавање старих предмета ангажовањем пензионисаних судија. Високи савет судства судији може продужити радни век само због завршавања рада на започетим предметима, као и решавања заосталих предмета у којима одлука није донета дуже од две године.

Значајни напори улажу се у бољу и целовитију обуку судија како би стицањем знања и већег степена обучености постигли већу ефикасност и квалитет рада. Донет је Закон о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника („Сл. гласник РС“, број 46/06), којим су утврђују врсте и начини спровођења обуке у циљу стицања и усавршавања теоријских и практичних знања и вештина потребних за самостално, стручно и ефикасно вршење правосудне дужности. Врсте обуке су: почетна (коју похађају носиоци правосудне функције пре ступања на дужност, и судијски и тужилачки помоћници) и стална (коју похађају носиоци правосудне функције). Високи савет правосуђа именован је чланове Комисија за обуку, која је утврдила предлог програма почетне обуке, а који је Високи савет правосуђа усвојио. Одговорност за обуку и стручно усавршавања судија је на Правосудном центру за обуку и стручно усавршавање. Значајна пажња посвећује се и обуци судија и јавних тужилаца о

члану 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама, који се односи на суђење у разумном року.

Рационализација судског система, мреже судова и тужилаштава

Информатичким анализама спроведеним у протеклом периоду идентификоване су и препознате слабости правосудног система Србије, које се огледају у недовољном коришћењу информационе технологије и аутоматизованих система, што за резултат има стално коришћење неефикасне и радно интензивне праксе.

Како би отклонили наведене слабости, Министарство правде се обавезало на спровођење програма реформи ради постизања делотворнијег, адекватнијег и модернијег правосудног информационог система. У складу са тим, у Министарству правде у 2007. години извођене су активности усклађивања планова и програма реформе правосуђа са плановима информатизације. Извршен је увид у стање ИТ опреме у свим правосудним органима и прикупљање њихових потреба за ИТ опремом. Настављено је извођење и усклађивање планова, програма и пројеката информатизације правосуђа Републике Србије кроз донаторске и буџетске пројекте како не би дошло до преклапања у инвестицијама за поједине сегменте правосуђа. Настављена је реализација већ започетих пројеката како би се поставили темељи ИКТ развоја у правосуђу и започели процеси усклађивања ИТ стандарда са стандардима ЕУ.

Структурна изградња правосудног информационог система изградњом целовите рачунарско-комуникационе мреже уз централизовану програмску подршку до краја 2012. године као резултат треба да омогући остварење следећих циљева:

- Брже решавање предмета у судовима, евиденцију и контролу стања предмета увођењем аутоматизације и електронског вођења судских предмета и статистике
- Транспарентност рада и одлука судова која се огледа у доступности општих информација и информација о стању предмета, али и одлука кроз приказ судске праксе
- Доступност података у електронском облику из регистара које води Министарство правде (регистар судија, јавних тужилаца, судских тумача,

вештака и бележника) и Управе за извршење заводских санкција Министарства правде (увођење електронских база података о лицима лишеним слободe и о запосленим лицима, увођење електронске затворске статистике и др.) са циљем веће ефикасности и потпуне информатизације затвора и других установа. Да би се циљ испунио потребно је обавити реинжењеринг поступака вођења регистара и уместо великог броја малих и статичких регистара увести систем регистара с могућношћу праћења динамичких промена (израдом дигиталне архиве Министарства)

- Ефикасније канцеларијско пословање Министарства правде, судова, јавних тужилаштава и других правосудних органа

- Повезивање и размена података у реалном времену електронским путем са другим органима државне управе, пре свих, Министарством унутрашњих послова, Министарством иностраних послова, Министарством финансија и Владом Републике Србије

- Подизање општег нивоа заштите и безбедности информационих система и података, али и контроле рада унутар правосудних органа

Остварење поменутих циљева подразумевало је кораке које је Министарство правде до краја 2007. године спроводило у оквиру донаторских (EAR, CARDS, PACO, USAID, IRZ, UNDP, Краљевина Норвешка и др.) и буџетских пројеката (НИП, буџет Републике Србије) као краткорочне приоритете:

- Оснаживање улоге Сектора за ИТ унутар Министарства правде ради вођења и координације свих информатичких пројеката, без обзира на извор финансирања

- Успостављање правила, процедура и методологије рада

- Опремање свих правосудних органа (судова опште надлежности, трговинских судова, прекршајних судова, јавних тужилаштава, установа за извршење кривичних санкција) рачунарско-комуникационом инфраструктуром (рачунари и пратећа опрема, комуникациона опрема, LAN и приступ Интернету)

- Изградња јединственог места за приступ информацијама и апликацијама (Интернет/интранет портал трговинских судова, докет/попис списка трговинских судова, правосудна мрежа судова опште надлежности и јавних тужилаштава)

- Детаљно дефинисање пословних захтева читавог правосудног система (садашњих и будућих)
- Избацивање или надоградња незадовољавајућих постојећих апликација, интеграција у јединствени систем добрих постојећих апликација (јединствени приступ и размена информација), набавка нових апликација (стандардних где год је могуће) и њихова интеграција у целовити систем управљања предметима и документима "Judiciary Information System" (укључујући скенирање и дигитални потпис), редовно ажурирање постојеће електронске базе прописа и судске праксе "Legal Database Information System". На овај начин тежи се ка потпуној информатизацији судова и јавних тужилаштава (потпуна употреба електронског пословања између странака и судова) са циљем краћег трајања поступака, веће ефикасности у решавању судских заостатака и застарелости
- Системска контрола, одржавање и надоградња система (заштита од малициозног софтвера/антивирусна заштита, процедуре у случају хаварије - backup/recovery)
- Свеобухватна информатичка едукација државних службеника у правосуђу за коришћење пословног софтвера (софтвера за управљање предметима, софтвера за статистичко прикупљање података и софтвера за базу правних прописа и судске праксе)

Спровођење судских одлука

Извршење судских одлука у Републици Србији уређено је Законом о извршном поступку, када се ради о извршењу грађанских пресуда и Законом о извршењу кривичних санкција, када су у питању кривичне пресуде.

Током примене ових закона уочена је потреба за одређеним изменама и допунама. У вези са тим, Министарство правде у сарадњи са USAID-ом, у оквиру програма за реформу стечајног извршног поступка (BES), ради на могућим изменама Закона о извршном поступку, како би се побољшао постојећи систем извршења, како новчаних, тако и неновчаних потраживања.

Такође, Министарство правде у сарадњи са ОЕБС-ом је формирало радну групу за израду Закона о изменама и допунама Закона о извршењу кривичних

санкција. У раду ове радне групе, поред представника Управе за извршење заводских санкција, учествовали су и стручњаци из области пенологије, а такође су консултовани и управници завода за извршење кривичних санкција. Након одржане јавне расправе, радна група је радну верзију овог закона доставила Министарству правде на правно-техничку обраду и упућивања у процедуру усвајања закона од стране Владе, односно Народне скупштине.

Кривично и грађанско право

У току је израда Измена и допуна Закона о парничном поступку, која би требало да допринесе ефикаснијим судским поступцима и остваривању бољих услова за суђење у разумном року, као и да отклони недостатке из праксе који су се јавили приликом примене Закона о парничном поступку донетог 2004. године. Радна верзија измена и допуна Закона израђена је од стране радне групе. Усвајање ових измена и допуна очекује се у току 2009. године.

Поред усвајања сета правосудних закона, као краткорочни приоритет, планирано је и усвајање следећих закона:

Закон о одговорности правних лица за кривична дела, Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, Закон о Агенцији за борбу против корупције, Закон о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака, Закон о заштити података о личности, Закон о ратификацији Додатног протокола на Конвенцију Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду података о личности, Закон о међународној правној помоћи у кривичним стварима, Закон о изменама и допунама Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Закон о ратификацији Конвенције о високотехнолошком криминалу и пратећи протокол, Закон о ратификацији Конвенције Савета Европе о трговини људским бићима из 2005. године, Закон о ратификацији Конвенције Савета Европе о прању, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма из 2005. године, Закон о ратификацији Протокола којим се мења и допуњава Европска конвенција о сузбијању тероризма из 2003. године, Закон о ратификацији Конвенције Савета Европе о спречавању тероризма. из 2005. године,

Закон о сарадњи са Међународним кривичним судом, Закон о изменама и допунама Законика о кривичном поступку, Закон о изменама и допунама Закона о државним органима и поступку за кривична дела организованог криминала и друга посебно сложена кривична дела, Закон о изменама и допунама Закона о извршењу кривичних санкција, Закон о примени мере притвора у посебним притворским јединицама и извршење казне затвора у посебним затворским одељењима, Закон о адвокатури, Закон о јавном бележничтву, Закон о правосудном испиту, Закон о Националном институту за обуку у правосуђу и Закон о бесплатној правној помоћи. Планирана је и измена Кривичног законика, као и измена Закона о посредовању-медијацији.

Влада Републике Србије усвојила је 17. јула 2008. године Предлог закона о заштити података о личности, који је одмах упућен Народној скупштини на разматрање и усвајање.

Република Србија је потписала Додатни протокол на Конвенцију Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду података о личности, у вези са надзорним органима и прекограничним протоком података 2. јула 2008. године. Министарство правде је израдило Нацрт закона о потврђивању наведеног протокола, који је Влада, у форми Предлога закона, упутила Народној скупштини 28. јула 2008. године на разматрање и усвајање.

Влада је на седници одржаној 28. јула 2008. године усвојила Предлог закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, као и Предлог закона о одговорности правних лица за кривична дела. Поменути предлози закона тренутно се налазе у парламентарној процедури.

Министарство правде сачинило је Нацрт закона о сарадњи са Међународним кривичним судом, којим се утврђују начин, обим и облици сарадње државних органа Републике Србије са Међународним кривичним судом, пружања правне помоћи том суду и извршења његових одлука, као и особености поступка за кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом. Предлог закона усвојен је на седници Владе 28. јула 2008. године.

Влада је 11. септембра 2008. године усвојила Предлог закона о Агенцији за борбу против корупције, као и Предлог закона о изменама и допунама Закона о

финансирању политичких странака и упутила их Народној скупштини на разматрање и усвајање.

Нацрти закона о потврђивању Конвенције о сајбер криминалу, као и Додатног протокола уз ову конвенцију који се односи на инкриминацију дела расистичке и ксенофобичне природе извршених путем компјутерских система из 2003. године, су припремљени и биће упућени Влади ради усвајања Предлога закона током октобра 2008. године. Усвајање у Народној скупштини очекујемо до краја године.

Нацрти закона о ратификацији Конвенције Савета Европе о трговини људским бићима из 2005. године, Конвенције Савета Европе о прању, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма из 2005. године, Протокола којим се мења и допуњава Европска конвенција о сузбијању тероризма из 2003. године и Конвенције Савета Европе о спречавању тероризма. из 2005. године, биће упућени Влади на усвајање до 01. децембра 2008. године. Њихово усвајање у Народној скупштини очекујемо до краја 2008. године.

Усвајање осталих горе побројаних закона очекује се у току 2009. године.

Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела предвиђа се оснивање Дирекције за управљање одузетом имовином. Основна функција Дирекције биће управљање одузетом имовином проистеклом из кривичног дела, предметима кривичног дела, имовинском користи прибављеном кривичним делом и имовином датом на име јемства у кривичном поступку.

Извршење заводских санкција

У складу са Стратегијом за извршење заводских санкција наставиће се рад на решавању доминантних проблема: пренасељеност затвора, неадекватна архитектонска решења објеката, неповољна криминолошка структура осуђених у односу на типове завода, неадекватна опремљеност установа у безбедносном смислу и немогућност адекватног упошљавања осуђених лица у привредним јединицама.

У току је реконструкција и изградња затворских објеката у складу са европским стандардима, категоризација установа прилагођава се специфичним потребама лица лишених слободe, развија се спровођење нових облика кажњавања, иницира се и развија пробацијски систем и постпенални третман осуђених, развија се обука запослених према програмима Центра за обуку, развија се информациони систем и систем техничке заштите.

3.23.1.2.2. Институције

Нови Закон о уређењу судова уређује врсте судова у Републици Србији и њихову стварну надлежност. Закон прописује да су судови опште надлежности општински судови, окружни судови, апелациони судови и Врховни касациони суд. Судови посебне надлежности су трговински судови, Виши трговински су, прекршајни судови и Виши прекршајни суд. Закон предвиђа, као новину образовање управно-судских већа у сваком суду.

Доношење јединственог пакета закона о правосуђу је од изузетног значаја за реформу правосуђа пре свега из разлога успостављања нових правосудних институција (Врховни Касациони суд, Апелациони судови, Виши прекршајни суд). Тиме ће се значајно допринети унапређењу ефикасности и растерећењу постојеће мреже судова. Такође, овим законима се успостављају институције Високог савета судства и Државног већа тужилаца, које су по први пут предвиђене и као уставне категорије.

За отпочињање рада нове судске мреже, а пре свега Врховног касационог, Управног и Апелационих судова, Високог савета судства и Државног већа тужилаца, неопходно је обезбедити и материјалне препоставке односно зграде и објекте као и опрему, а што је и био разлог досадашњег одлагања почетка функционисања ове мреже судова. Имајући у виду законом прописану обавезу Министарства правде да обезбеди просторне и материјално-техничке услове, напомињемо да је Министарство правде обезбедило све неопходне услове за успостављање и функционисање нове правосудне мреже током 2009. године.

У Националној стратегији реформе правосуђа предвиђено је даље институционално јачање Правосудног центра за обуку и стручно усавршавање и његова трансформација у Националну институцију за обуку у правосуђу. Од усвајања Стратегије, ради се на јачању капацитета и припремама за трансформацију.

Паралелно са успостављањем нових судских институција, у току је и процес свеобухватне анализе о раду и оптерећености судова и јавних тужилаштава, на основу кога ће бити израђен предлог за рационализацију судске и јавнотужилачке мреже. Овај процес је од изузетне важности за успостављање нове модерне и ефикасне правосудне структуре, која ће у складу са јасним критеријумима и мерљивом евалуацијом рада омогућити да се убрзају судски поступци и превазиђе велики проблем српског правосуђа, које се упркос великом броју судија и тужилаца суочава са огромним бројем заосталих и застарелих предмета.

За успостављање правне државе и владавине права потребан је поуздан ажуран и модеран начин вођења судске статистике и управљања предметима, као и доступност релевантних информација о раду судова и судској пракси на интернет страницама. Из тог разлога Министарство правде посебне напоре и значајна финансијска средства улаже у унапређење информационих технологија на свим нивоима система, до пуне аутоматизације и модернизације правосудних органа, Министарства правде и Управе за извршење заводских санкција, а на основу искустава успешне имплементације програма СЕНА и ЛИБРА на осмишљен, интегрисан и економичан начин. Овај систем биће потпуно успостављен и функционалан до краја 2012. године, али ће његова прва генерација бити израђена и пуштена у рад у судовима опште надлежности до краја 2010. године.

Комплетан систем трговинских судова као судова посебне надлежности биће аутоматизован. Израђен је софтвер, тако да су ови судови потпуно технички опремљени. Овај систем ће у потпуности бити уведен у свим трговинским судовима у децембру 2008. године. Активирана је нова бесплатна интернет услуга за грађане и лица у поступку под називом ДОКЕТ-попис списка, која омогућава директну претрагу свих предмета према врсти и броју предмета, поступајућем судији или имену странке као и преглед пописа списка за сваки предмет у АВП, тј.

по хронологији догађаја у предмету. Тиме се постиже, не само уштеда времена за странке у спору и повећање транспарентности рада судова, већ и повећање ефикасности и делотворности трговинског судства, јер ће грађани и запослени у судовима трошити мање времена на претрагу и пружање информација о статусу предмета. Наведени сервис је доступан на web адреси Министарства правде, као и: <http://www.trgovinski.sud.srbija.yu>.

Дирекција за управљање одузетом имовином

Влада је јула 2008. године усвојила Предлог закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела. Очекујемо да ће Народна скупштина овај закон усвојити до краја октобра 2008. године. Овим законом оснива се Дирекција за управљање одузетом имовином, као посебна Управа у оквиру Министарства правде. Основна функција Дирекције биће управљање одузетом имовином проистеклом из кривичног дела, предметима кривичног дела, имовинском користи прибављеном кривичним делом и имовином датом на име јемства у кривичном поступку.

Дирекција:

1. управља одузетом имовином проистеклом из кривичног дела, предметима кривичног дела (члан 87. Кривичног законика), имовинском користи прибављеном кривичним делом (чл. 91. и 92. Кривичног законика) и имовином датом на име јемства у кривичном поступку;
2. врши процену одузете имовине проистекле из кривичног дела;
3. складишти, чува и продаје одузету имовину проистеклу из кривичног дела и располаже тако добијеним средствима;
4. води евиденције о имовини којом у смислу тачке 1. става 1. овог члана управља и о судским поступцима у којима је одлучивано о таквој имовини;
5. учествује у пружању међународне правне помоћи;
6. учествује у обуци у вези са одузимањем имовине проистекле из кривичног дела;

7. обавља друге послове у складу са овим законом.

Напред наведене послове Дирекција обавља и у вези са имовинском користи проистеклом из привредног преступа односно прекршаја.

Ове послове Дирекција врши по службеној дужности или по налогу јавног тужиоца и суда.

Предвиђено је да Дирекција за управљање одузетом имовином има својство правног лица са седиштем у Београду, а може образовати посебне организационе јединице изван свог седишта. Процене чланова радне групе за израду Закона говоре да ће почетни потребан број запослених у Дирекцији бити 25. Дирекцијом ће руководити директор кога на предлог министра надлежног за правосуђе поставља и разрешава Влада. Поред директора, предвиђено је да у Дирекцији ради 17 носилаца послова и 7 осталих запослених за пружање техничке подршке. Зараде свих запослених у Јединици биће регулисане важећим правним актима на основу којих се врши обрачун и исплата зараде и за све остале запослене у државној управи. За запослене у Дирекцији потребно је обезбедити одговарајући број канцеларија, средства неопходна за покривање материјалних трошкова као и финансијска средства потребна за куповину одговарајуће техничке и рачунарске опреме и едукацију запослених у смислу припреме и обуке за ефикасно спровођење Закона. Специфична потреба биће и обезбеђивање адекватних услова за складиштење и чување привремено или трајно одузете имовине без обзира коме је тај посао поверен (што је овим Законом регулисано) у смислу испуњавања одговарајући захтева и стандарда када је у питању њено чување, обзиром да Закон прописује обавезу да Дирекција управља одузетом имовином са пажњом доброг домаћина односно доброг стручњака. Све трошкове чувања и складиштења одузете имовине сноси Дирекција за управљање одузетом имовином.

За спровођење овог закона потребно је обезбедити средства у буџету Републике Србије у износу од 79.940.000 динара. Од тог износа 38.917.000 је неопходно за потребе јединице надлежне за финансијску истрагу Министарства унутрашњих послова, а износ од 41.023.000 динара за потребе Дирекције за

управљање одузетом имовином. Наведена средства су неопходна за почетак рада јединице и Дирекције и за плате запослених.

Са почетком успостављања Дирекције за управљање одузетом имовином започеће се одмах након усвајања Закона у Народној скупштини, а њена пуна функционалност очекује се у периоду од 12 месеци од усвајања Закона .

3.23.1.3 Средњорочни приоритети

3.23.1.3.1 Законодавни оквир

- Национални систем података о резултатима рада судија је потпуно у функцији
- Правна помоћ у парничним и кривичним поступцима се обезбеђује на основу јасних критеријума о финансијским могућности
- Примена Закона о јавном бележничтву почеће у периоду који не би био краћи од годину дана од дана његовог усвајања. Овај период је неопходан из разлога што јавни бележници преузимају један део послова за које су сада надлежни судови. У наведеном периоду потребно је донети одговарајуће измене других закона који су у вези са пословима јавних бележника, као и подзаконске акте. Такође, потребно је организовати полагање јавнобележничког испита, извршити избор јавних бележника и образовати јавнобележничку комору.

3.23.1.3.2. Институције

- Високи савет судства обавља надлежности предвиђене законом
- У вези са независним правосудним буџетом Високи савет судства преузима пуна овлашћења за буџет правосуђа 1. јануара 2011. године
- Све судије одговарају на основу ревидираних стандарда судијске продуктивности са редовном оценом резултата рада од стране Високог савета судства
- Национални институт за обуку у правосуђу успостављен и у потпуности функционалан

- Рационализована судска мрежа која ефикасно функционише
- Управа за извршење заводских санкција функционише као јединствен систем, окончана је реконструкција и изградња објеката, законски оквир се примењује у складу са европским стандардима, остварена је доступност информација и транспарентност у раду, функционише информациони систем, извршена је обука особља, реализују се програми третмана осуђених лица према специфичним потребама, извршавају се алтернативни облици кажњавања, постоји пробациони систем и постпенални прихват осуђених.

Решавање заосталих предмета (ПЕП)

Један од начина решавања заосталих предмета је обука судија у циљу повећања ефикасности и квалитета рада. Обуку спроводи Правосудни центар за обуку и стручно усавршавање, који ће, у складу са Националном стратегијом реформе правосуђа, бити трансформисан у Национални институт за обуку у правосуђу.

Значајна средства улажу се у модернизацију и аутоматизацију судске мреже, како из буџета Републике Србије, тако и у оквиру бројних међународних пројеката. Интезивно се ради на успостављању аутоматизованог система за мерење судске статистике и управљање предметима. У току је и разматрање модела за унапређење модела рада судске администрације и успостављање нових судских професија, као што су јавни бележници, судски менаџери итд.

Све ове мере ће до краја 2011. године у великој мери допринети системском решавању овог сложеног проблема са којим се суочавају како транзиционе тако и развијене државе.

Увести јединствене стандарде за прикупљање релеватних података о правосуђу (ПЕП)

У циљу јединствене методологије за прикупљање података о раду судова у погледу броја нерешених предмета на почетку извештајног периода, броја примљених предмета, броја решених предмета, као и квалитета рада у односу на

решене предмете, Високи савет правосуђа сачинио је јединствене формуларе са пратећим Обавезним упутством о табеларним периодичним извештајима о раду судова и судија и начину уношења података у табелу. Једна табела садржи податке о укупном раду суда, а друга табела садржи податке о раду сваког појединачног судије. Судови су дужни да сачине извештаје о свом раду (месечне, тромесечне, шестомесечне, годишње и трогодишње). На овај начин, Министарство правде врши анализу прикупљених података о раду у правосуђу.

У оквиру средњорочних приоритета, планира се даље унапређење у прикупљању података потребних за анализу рада судова, како би се уочени проблеми (велики број нерешених предмета, неадекватна казнена политика, број застарелих предмета и сл) на адекватан начин унапредили.

3.23.2. Политика борбе против корупције

3.23.2.1. Стање

3.23.2.1.1. Законодавни оквир

Национална стратегија за борбу против корупције утврђена је Одлуком, коју је Народна скупштина, на иницијативу Министарства правде, усвојила децембра 2005. године. Стратегија је урађена у складу са чланом 5. УН Конвенције против корупције и у потпуности садржи елементе предвиђене УН Приручником за техничку примену Конвенције.

Сходно обавезама утврђеним у Одлуци, Влада Републике Србије је усвојила у децембру 2006. године Акциони план за примену Националне стратегије за борбу против корупције. Акциони план израђен је у оквиру Твининг пројекта, у сарадњи са Комисијом за спречавање корупције Републике Словеније. Акционим планом детаљно су разрађене препоруке из Стратегије, у погледу активности, рокова, надлежних органа, ризика и циљева. Министарство правде тренутно веома активно ради на изменама и допунама Акционог плана.

Усвојени су сви међународни инструменти у области борбе против корупције које су донеле међународне организације чији је Србија члан:

- Закон о ратификацији Конвенције Уједињених нација против корупције ("Сл.лист СЦГ-Међународни уговори", бр. 12/2005)
- Закон о потврђивању Кривичноправне конвенције о корупцији ("Сл.лист СРЈ-Међународни уговори", бр. 2/2002) и ("Сл.лист СЦГ-Међународни уговори", бр. 18/2005) и
- Закон о потврђивању Додатног протокола уз Кривичноправну конвенцију о корупцији ("Сл.гласник РС-Међународни уговори", бр. 102/2007)
- Закон о потврђивању Грађанскоправне конвенције о корупцији ("Сл.гласник РС-Међународни уговори", бр. 102/2007)

Министарство правде је у оквиру Пројекта за борбу против економског криминала у Србији добило експертизу Савета Европе на Кривични законик и Законик о кривичном поступку, ради провере њихове усклађености са свим међународним стандардима у области борбе против корупције.

Став експерата је да је Кривични законик усклађен са ОЕЦД-овом Конвенцијом о подмићивању страних службеника.

Ради усклађивања са УН Конвенцијом против корупције и Кривичноправном конвенцијом о корупцији Савета Европе Министарство правде је приступило изради Закона о изменама и допунама Кривичног законика, у делу који се односи на усаглашавање кривичних дела противзаконитог посредовања, давања и примања мита са наведеним конвенцијама. Такође, ради усклађивања са Додатним протоколом уз Кривичноправну конвенцију Савета Европе појам службеног лица и страног службеног лица ће се изменити. Истовремено, РС прати извештаје земаља које су прошле Трећи круг евалуације ГРЕКО-а, како би обезбедила усклађивање домаћег кривичноправног законодавства са Кривично правном конвенцијом СЕ и припреме за Трећи круг евалуације.

Предвиђено је да Закон о изменама и допунама Кривичног законика буде усвојен до краја 2008. године.

Јуна 2006. године усвојен је Извештај о Заједничком првом и другом кругу евалуације РС од стране ГРЕКО-а који садржи 25 обавезујућих препорука. РС је остављено годину и по дана да испуни препоруке у вези са независношћу,

специјализацијом и средствима којима располажу национални органи ангажовани на спречавању и борби против корупције, имовинском користи прибављеној од корупције, јачањем капацитета државне управе у борби против корупције (обука, Омбудсман, Повереник за информације од јавног значаја) и одговорности правних лица за кривична дела корупције.

На 38. пленарној седници ГРЕКО-а која је одржана у периоду од 9. до 13. јуна 2008. године, усвојен је Извештај Групе држава за борбу против корупције (ГРЕКО) о усклађености РС за Заједнички први и други круг евалуације¹. ГРЕКО је позитивно оценио напор и рад државних органа РС у борби против корупције, посебно имајући у виду да су по свакој препоруци предузете активности од стране РС.

Од 25 препорука РС је испунила дванаест препорука које се односе на јавне набавке, дужину мандата јавног тужиоца, оснивање посебних одељења за борбу против корупције у тужилаштвима, сарадњу полиције и тужилаштва, програме обуке за полицајце и тужиоце, заштиту сведока, одузимање имовине, Акциони план за примену Националне Стратегије за борбу против корупције и механизам за рад над његовим спровођењем, увођење омбудсмана на централном и локалном нивоу, доступност информација од јавног значаја, обука државних службеника о борби против корупције и доношење кодекса понашања за државне службенике.

У Извештају је наведено да је Србија задовољавајуће применила или је на задовољавајући начин поступала по половини препорука које су садржане у Извештају о Заједничком првом и другом кругу евалуације. Наведено је да су власти започеле свеобухватну реформу правосуђа у циљу повећања независности и непристрасности судија и тужилаца, као и у циљу повећања поверења јавности у правосудне институције. Значајни кораци су направљени у правцу промовисања специјализовања тела за спровођење закона у борби против корупције (нпр. оснивање специјализованих одељења тужилаштва за борбу против корупције на централном и регионалним нивоима, циљана обука, итд). На сличан начин је предузето неколико иницијатива у циљу повећања транспарентности рада јавне

¹ Након усвајања извештаја од стране Владе Републике Србије 17. јуна скинута је ознака поверљивости и одобрено објављивање овог извештаја.

управе (нпр. е-управа, бројне активности на подизању свести и знања да би се промовисала примена законодавства о приступу информацијама итд).

Тринаест препорука су делимично испуњене и ГРЕКО очекује од РС да обавести ово тело у наредних годину и по дана о мерама које ће Србија предузети ради њиховог потпуног испуњења.

Део препорука Републике Србије испуниће се усвајањем одређених закона као што су Закон о Агенцији за борбу против корупције, сет правосудних закона и Закон о одговорности правних лица. Сви наведени закони су прошли експертизу Савета Европе.

Влада је на седници одржаној дана 24.07.2008. године утврдила Предлог Закона о одговорности правних лица за кривична дела, у складу са експертизом Савета Европе. Текст закона је усаглашен са правним стандардима садржаним у Конвенцији УН против корупције, Конвенцијом УН о транснационалном организованом криминалу и другим међународним инструментима. Овај закон биће усвојен у Народној скупштини по хитном поступку на јесен 2008. године.

Текст закона је усаглашен са правним стандардима садржаним у следећим међународним документима: Кривичноправна конвенција о корупцији Савета Европе, Конвенција Уједињених нација против корупције, Конвенција Уједињених нација против транснационалног организованог криминала, Конвенција Организације за економски развој и сарадњу о борби против подмићивања страних државних службеника у међународним пословним трансакцијама, Препорука бр. Р(88) 18 Комитета министара земаља чланица Савета Европе у вези са одговорношћу предузећа, односно правних лица за кривична дела учињена приликом обављања њихових делатности.

Влада је на седници одржаној дана 24.07.2008. године утврдила и Предлог Закона одузимању имовине проистекле из кривичног дела, у складу са експертизом Савета Европе. Текст закона је усаглашен са правним стандардима садржаним у Конвенцији УН против корупције и другим међународним инструментима. Овај закон биће усвојен у Народној скупштини по хитном поступку на јесен 2008. године.

Текст закона о одузимању имовинске користи проистекле из кривичног дела, представља још један корак ка ефикаснијој борби против криминала у Републици Србији, а пре свега против организованог криминала.

Министарство правде израдило је текст Закона о Агенцији за борбу против корупције, који је Влада 11. септембра 2008. године усвојила и у форми Предлога закона упутила Народној скупштини на усвајање по хитном поступку. Заједно са Предлогом закона о Агенцији, Влада је усвојила и Закон о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака. Формирање Агенције за борбу против корупције у складу је са Конвенцијом Уједињених Нација против корупције, коју је потврдила наша земља 2005. године, а којом је предвиђено формирање независног тела за спречавање корупције. Такође, формирањем Агенције за борбу против корупције омогућава се испуњавање три препоруке Групе држава за борбу против корупције (ГРЕКО) Савета Европе.

Такође, РС учествује у УН Пилот пројекту о самопроцени примене УН Конвенције против корупције.

Високи службенички савет усвојио је Кодекс понашања државних службеника, а Служба за управљање кадровима, осим обуке у области јавних набавки и доступности информација од јавног значаја, спроводи и обуку у области борбе против корупције.

Област интерне ревизије у јавном сектору регулисана је Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору, Приручником за интерну ревизију (садржи: Модел за израду Повеље интерне контроле, Модел за израду Етичког кодекса који примењују ревизори...) и Нацртом Стратегије развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору.

Почетком 2007. године у јавном сектору на централном нивоу било је 112 интерних контролора и ревизора у 25 корисника јавних средстава. Сprovedено је седам циклуса обуке којом је обухваћено 155 полазника из 48 организација јавног сектора.

Свеобухватни систем контроле јавних финансија обрађен је у тачки 3.32. Финансијска контрола.

3.23.2.1.2. Институције

Влада Републике Србије образовала је јула 2006. године Комисију за примену Националне стратегије за борбу против корупције и препорука Групе држава за борбу против корупције (ГРЕКО). Чланови Комисије су представници одговарајућих министарстава, правосуђа, Народне скупштине, Савета за борбу против корупције, медија и невладиног сектора. Циљ рада Комисије, као Владиног тела, је да надзире спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, Акционог плана и даље испуњавање препорука Групе држава за борбу против корупције (ГРЕКО). Комисија се периодично састаје како би се пратио рад, напори и мере које РС предузима у борби против корупције.

Републичко јавно тужилаштво

Ради разматрања и спровођења Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције у јануару 2007. године формирана је Радна група ради давања Обавезног упутства јавним тужилаштвима о вођењу и начину вођења, накнадне контроле одлука тужилаштва у случајевима непокретања или обуставе поступка кривичних дела са елементима корупције као и у случајевима одуговлачења кривичног поступка (реализација мере предвиђене под тачком 44. Акционог плана). У Републичком јавном тужилаштву формирана је група за праћење и консултације по наведеним предметима, уведена је посебна евиденција достављањених извештаја и обезбеђено праћење реализације обавезног упутства.

Обавезно упутство је издато у јануару и достављено свим Окружним јавним тужилаштвима.

Програмом рада за 2007. и 2008. годину предвиђено је и поступање по представкама грађана са посебним нагласком на праћење притужби на рад носилаца правосудних функција, посебно притужби на рад носилаца правосудних

функција у случајевима корупције. Сачињен је и програм стручног усавршавања јаних тужилаца.

У складу са Акционим планом за примену Националне стратегије за борбу против корупције, препоруком ГРЕКО-а и УН Конвенцијом против корупције Програмом рада Републичког јавног тужилаштва за 2008. годину формирано је Посебно одељење које се бави кривичним делима корупције, укључујући и кривична дела привредног криминала која су повезана са корупцијом. Формирано је и одељење у окружном тужилаштву у Београду, а у току је оснивање ових посебних одељења у Новом Саду, Крагујевац и Нишу. Очекује се да ће ова одељења бити оперативна до краја 2008. године.

На реализацији послова утврђених Програмом рада у Републичком јавном тужилаштву ангажовани су Републички јавни тужилац и три заменика Републичког јавног тужиоца који су овим програмом распоређени у Посебно одељење. Одређен је руководилац одељења и секретар који има звање саветника у Републичком јавном тужилаштву.

Месно надлежна тужилаштва ће се изузети како би се избегао притисак локалних друштвених структура, сукоб интереса на подручју месно надлежних тужилаштва и преношење надлежности путем деволуције и супституције.

Одељење се бави предметима кривичних дела корупције и кривичних дела привредног криминала који су повезани са корупцијом у којима су укључени државни званичници, изабрана лица од стране скупштина, као и постављена и именована лица, предметима за које је заинтересована шира јавност, као и предметима који захтевају блиску сарадњу са одговарајућим министарствима пажљиву координацију са другим државним органима.

Кривична дела обухваћена овим предметима су злоупотреба овлашећња у привреди из чл. 238. КЗ, злоупотреба службеног положаја из чл. 359. КЗ, кршење закона од стране судије и јавног тужиоца и његовог заменика из чл. 306. КЗ, противзаконито поседовање из чл. 366. КЗ, примање мита из чл. 367. КЗ, давање мита из чл. 368. КЗ, одавање службене тајне из чл. 369. КЗ, одавање пословне тајне из чл. 240. КЗ као и друга кривична дела са коруптивним елементима.

Одељење у РЈТ прати рад окружних и општинских јавних тужилаштава, пружа стручну помоћ првостепеним тужилаштвима, а по потреби и оперативно се укључује у првостепене поступке и координише радом општинских и других окружних јавних тужилаштава која немају специјализована одељења.

Посебна активност овог одељења је спровођење Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције. У циљу превенције корупције у раду јавног тужилаштва врши се обавезна накнадна контрола одлука тужилаштава у случајевима непокретања или обуставе поступка за кривична дела са елементима корупције или у случајевима одуговлачења кривичног поступка.

Одељење периодично анализира извештаје о раду, стара се о доследној примени прописа о одузимању имовинске користи која потиче од корупције, сарађује са финансијским експертима и полицијом и обавља међународну сарадњу на плану сузбијања корупције.

У периоду од 1.1.2008. до 13.5.2008. године Посебно одељење обрадило је 345 предмета из надлежности Републичког јавног тужилаштва. У оквиру праћења рада окружних и општинских јавних тужилаштава и пружања стручне помоћи првостепеним тужилаштвима поступано је у 212 предмета.

У складу са чл. 46. Законика о кривичном поступку, а у вези препорука ГРЕКО-а, формиран су заједнички радни тимови састављени од заменика Републичког јавног тужиоца, који су распоређени у Посебно одељење за борбу против корупције, и представника Министарства унутрашњих послова Републике Србије.

- Министарство унутрашњих послова

Служба за борбу против организованог криминала образована је у октобру 2000. године, и надлежна је за откривање кривичних дела почињених од стране организованих криминалних група. Полицајци који раде у УБПОК-у морају да имају најмање пет година искуства у раду на кривичним истрагама (док начелник мора да има најмање 15 година таквог искуства). Остали службеници УБПОК-а поседују одговарајуће вештине и способности из различитих области, што може да

допринесе још бољем мултидисциплинарном приступу раду ове управе. У оквиру ове службе формирана је и посебан Одсек за борбу против корупције, у складу са УН Конвенцијом против корупције.

У области сузбијања корупције као најважније логистичке подршке организованом криминалу, предузимају се мере на сузбијању, откривању и расветљавању кривичних дела из области корупције, (примања и давања мита, злоупотреба службеног положаја) у државним органима (судство, правосуђе и друга министарства) као и у привреди уопште.

Министарство унутрашњих послова тренутно интензивно ради на предметима који се односе на извршење кривичних дела примање и давање мита, злоупотреби службеног положаја и др. у вези са прометом нафте и нафтних деривата тзв. «нафтна мафија» као и на праћењу нових предмета.

Такође ради и на предметима који се односе на примање и давање мита, злоупотреба службеног положаја и др. везано за преваре, како у домаћим тако и страним осигуравајућим друштвима, тзв. «саобраћајна мафија».

- Повереник за информације од јавног значаја

У периоду децембар 2007.г. - мај 2008.г. Повереник је наставио активности на обуци државних службеника и обавештавање јавности о остваривању права на доступност информација од јавног значаја. Тако су повереник и представници његове службе у овом периоду учествовали у реализацији још 20 семинара и трибина посвећених јавности рада и грађанске контроле органа власти и борби против корупције у контексту примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, организованих у сарадњи са ОЕБС-ом, Београдским центром за људска права, Фондом за отворено друштво, затим са Београдском отвореном школом и Републичким заводом за информатику и интернет, на тему Интернета и јавне сфере у Србији, а са привредним коморама у Србији, на едукацији овлашћених лица за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја у комуналним, туристичким и другим јавним предузећима и организацијама на градском, односно локалном нивоу.

Афирмисање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја је вршено и активним учешћем на више трибина и круглих столова, у организацији других државних органа и организација као и учешћем Повереника у неколико телевизијских емисија.

Министарство за државну управу и локалну самоуправу је прихватило иницијативу Повереника да се проблематика јавности рада државних органа и примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја укључи у систематску и континуирану обуку кадрова кроз програм градива стручног испита.

У Програм општег стручног усавршавања државних службеника у органима државне управе и службама Владе за 2008.г. који је Влада Србије усвојила у фебруару 2008.г., такође је уврштена тема јавности у раду органа и слободног приступа информацијама од јавног значаја, на иницијативу Повереника упућену Служби за управљање кадровима, као предлагачу Програма. Са представницима Службе је договорен наставак сарадње на реализацији Програма.

У погледу обуке државних службеника, очекује се почетак реализације Пројекта за јачање капацитета за спровођење Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја из НИП-а за 2008.г. од стране Министарства за државну управу и локалну самоуправу, који пројекат је кандидовала организација „Транспарентност Србије“, и за чије спровођење је Министарству додељено 6 милиона динара (око 72.000 евра).

- Заштитник грађана

Стручна служба Заштитника грађана почела је са радом 24. децембра 2007. године. Тренутно је у Стручној служби Заштитника грађана запослено на неодређено време 20 државних службеника са високом стручном спремом и 2 државна службеника са средњом стручном спремом док је 5 држаних службеника са високом стручном спремом и 3 са средњом запослено на одређено време (што чини укупно 30 запослених

Заштитник грађана је од тренутка свог званичног ступања на дужност 24. јула 2007. године, до 31. децембра 2007. године примио укупно 406 притужби, од

чега се њих 217 односи на различите области кршења права грађана за чије поступање је надлежан Заштитник. Истовремено, од почетка 2008. године до 16. 05. 2008. године Заштитник грађана је примио 465 притужби, од чега су њих 144 одбачене због ненадлежности, док се њих 321 односи на различите области кршења права грађана за чије поступање је надлежан

Заштитник грађана остварује континуирану сарадњу на заштити и унапређењу људских и мањинских права са Покрајинским омбудсманом Аутономне покрајине Војводина и Грађанским браниоцем града Београда.

У циљу успостављања неформалне мреже омбудсмана и ефикасније заштите и унапређења људских и мањинских права на свим националним нивоима власти, Заштитник грађана је крајем октобра 2007. године организовао састанак на коме су учествовали покрајински омбудсман са заменицима, локални омбудсмани и директорка Народне канцеларије председника Републике. Договорена је континуирана сарадња у циљу што ефикасније заштите права грађана и доступности институција. Омбудсмани су независне институције и нема хијерархијског односа међу њима. Заштитник грађана и локални омбудсмани су у свакодневном контакту.

Заштитник грађана у свом свакодневном раду чини напоре и предузима мере за успостављање институције омбудсмана на локалном нивоу. Поред тога, Заштитник грађана је у више наврата до сада, приликом јавног иступања или учешћа на стручним конференцијама и конгресима, недвосмислено пружио подршку установљењу институције омбудсмана на локалном нивоу.

Заштитници интереса грађана установљени су и у појединим врстама јавних служби, као што су домови здравља и болнице («заштитник права пацијената»), факултети...

- Државна ревизорска институција

Државна ревизорска институција је самосталан и независан државни орган. Савет Државне ревизорске институције изабран је 24. септембра 2007. године.

Имајући у виду недавно оснивање Државне ревизорске институције, све активности чланова Савета су усмерене на стварање материјалних претпоставки за рад Институције, као и на извршавање задатака предвиђених законом у вези са почетком пословања.

Усвојен је Пословник Институције који је достављен Народној скупштини на усвајање, Почетни програм рада и Акт о организацији и систематизацији радних места.

Извршен је избор 2 од укупно 6 врховних државних ревизора и изабран је секретар Институције.

Институција би требало да почне са ефективним радом до краја 2008. године, након адаптације одговарајућег простора.

У досадашњим семинарима и обукама у вези са борбом против корупције, транспарентношћу рада државних органа, као и ревизији, Државна ревизорска институција активно учествује.

-Републички одбор за решавање сукоба

Од ступања на снагу Закона о спречавању сукоба интереса при вршењу јавних функција протекло је три и по године, а од конституисања и почетка рада Републичког одбора за решавање о сукобу интереса, нешто мање од три године.

У првој половини свог мандата Републички одбор покренуо је око 1.300 поступака, изрекао близу 400 нејавних и 140 јавних мера, донео више стотина мишљења и неколико десетина правних ставова, а његова Стручна служба евидентирала је око 13.000 јавних функционера, завела преко 19.000 и обрадила 17.000 извештаја о имовини и приходима.

-Управа за јавне набавке

Управа за јавне набавке је предузела практичне мере како би се створили предуслови за примену нових законских решења и како би се обезбедила већа транспарентност процеса јавних набавки. На веб страни Управе израђен је Портал

јавних набавки који је званично почео са радом 18. фебруара 2008. године и на коме се бесплатно могу објавити јавни позиви, одлуке о избору најповољнијег понуђача, итд. Предност објављивања јавних позива на Порталу у односу на остале видове оглашавања јесте, осим тога што је бесплатан (чиме се може уштедети око милион динара годишње – око 12.200 евра) је и у томе што стручњаци Управе, пре објављивања, прегледају јавне позиве да ли су у складу са прописима и указују наручиоцу на евентуалне грешке (пре свега на оне у погледу прекратких рокова, недозвољено високе цене конкурсне документације итд). Тек када наручилац отклони грешку, што је и његов интерес јер му у супротном може бити уложен захтев за заштиту права и јавна набавка поништена, јавни позив се објављује на Порталу Управе.

У циљу унапређења провере регуларности поступака, Управа је иницирала израду базе података која обухвата јавне позиве, одлуке, уложене захтеве за заштиту права, како би се централизовали на једном месту. База података ће директно бити повезана са већ постојећом базом која садржи мишљења о поступцима са погађањем, а која се редовно попуњава последње три године. Ова база биће од велике помоћи и другим државним органима који проверају регуларност поступака јавних набавки, као што су Државна ревизорска институција, Сектор контроле Управе за трезор итд.

Такође, Управа је наставила са обукама наручилаца, у сарадњи са професионалним струковним организацијама које се баве организовањем обука, као што је Савез рачуновођа и ревизора Србије.

-Управа за спречавање прања новца

- Управа је у складу са Директивом ЕУ и у складу са ризицима од прања новца и финансирања тероризма поново размотрила круг обвезника и саставила нову листу обвезника која је утврђена у члану 4. Предлога Закона о спречавању прања новца која је, на тај начин, у односу на предходну листу, проширена.

- Управа је у првих шест месеци 2008. године проактивно деловала у смислу стручног оспособљавања и спровела више обука и семинара за обвезнике, на

пример, за банке и осигуравајуће организације. Такође, у предходном периоду вршена је обука контролора НБС, непосредних извршилаца у органу контроле за спровођење Закона о спречавању прања новца, све у циљу делотворније примене овог закона и упознавања запослених са њиховим обавезама у вези са законом. Представници Управе редовно учествују на семинарима који се организују код удружења појединих обвезника као предавачи, као и на семинарима које организују Правосудни центар Р.С., Министарство правде САД/ОПДАТ и Мисија ОЕБС-а у РС са темама у вези са борбом против прања новца и финансирања тероризма. Основна обука за полицију спроводи се на Полицијској академији, док је додатна и унапеђена обука у вези са финансијским истрагама, економским криминалом у Републици Србији и обука у борби против организованог криминала Пакта за стабилност за југоисточну Европу спроведена кроз разне пројекте уз помоћ међународне заједнице. Законом о спречавању прања новца који је на снази, као и у предлогу новог закона експлицитно је предвиђена обавеза сваког обвезника да обезбеди редовно стручно оспособљавање и усавршавање свим запосленима који врше послове из тог закона.

- Управа је израдила индикаторе за препознавање сумњивих трансакција за банке, субјекте који послују на тржишту хартија од вредности, мењачнице и осигуравајуће организације и они су објављени на сајту Управе (http://www.fcplm.org.yu/publikacije_en.htm) на српском и енглеском језику.

- Служба за управљање кадровима

На плану борбе против корупције, а у складу са усвојеним Програмом општег стручног усавршавања државних службеника у оквиру кога је планиран модул под називом „Јавност у раду и корупција“, Служба за управљање кадровима је организовала четири обуке под називом „Отворено о корупцији“. Обуке су одржане 21. априла, 12, 22. и 29. маја 2008. године и биле су намењене државним службеницима који припремају извештаје о активностима које државни орган спроводи на пољу борбе против корупције. Обуку је похађало 80 државних службеника. Предвиђена је још једна обука „Отворено о корупцији“ крајем

новембра, намењена свим државним службеницима, у циљу упознавања са садржајем стратешких докумената на пољу борбе против корупције, узроцима и последицама корупције, као и превентивним мерама деловања. Програмом обуке „Отворено о корупцији“ предвиђено је упознавање државних службеника и са Кодексом понашања државних службеника.

У оквиру планираних активности за наредну 2009. годину, предвиђена је сарадња Службе за управљање кадровима са фондацијом „Конрад Аденауер“ у циљу пружања подршке у реализацији обука „Јавност у раду и корупција“.

- Високи службенички савет

Високи службенички савет, као тело надлежно за доношење кодекса за државне службенике из органа државне управе, усвојио је Кодекс понашања државних службеника на 26. седници одржаној 29. фебруара 2008. године. Кодекс је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 29/08, од 21. марта 2008. године и ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања.

Служба за управљање кадровима је уз подршку фондације „Конрад Аденауер“ штампала као публикацију 1000 примерака Кодекса понашања државних службеника и у току је дистрибуција свим органима државне управе и службама Владе како би се запослени и на овај начин упознали са његовом садржином.

- Правосудни центар

Правосудни центар је током 2007. године у свој редовни програм укључио и обуку судија и тужилаца у борби против корупције, прања новца и организованог криминала. У оквиру програма Правосудног центра, Радна група за кривично право и Радна група за тужиоце израдила је посебан програм обуке судија и тужилаца везано за борбу против корупције. У 2007. години семинаре је похађало укупно 1835 полазника. Правосудни центар ће и у наредном периоду наставити са овим активностима.

3.23.2.2 Краткорочни приоритети

3.23.2.2.1. Законодавни оквир

Као краткорочан приоритет, планирана је измена Кривичног законика ради усклађивања са ратификованим међународним инструментима. Министарство правде припрема Закон о изменама и допунама КЗ-а, којим ће кривично дело противзаконитог посредовања, давања и примања мита, као и појам службеног лица и страног службеног лица бити усаглашени са УН конвенцијом против корупције и Кривичноправном Конвенцијом СЕ. Истовремено, РС прати извештаје земаља које су прошле Трећи круг евалуације ГРЕКО-а, како би обезбедила усклађивање домаћег кривичноправног законодавства са Кривично правном конвенцијом СЕ.

Усвојити Закон о Агенцији за борбу против корупције.

Министарство правде израдило је текст Закона о Агенцији за борбу против корупције, у складу са међународним стандардима, а пре свега са чланом 6. УН Конвенције против корупције и одређеним препорукама ГРЕКО-а. Урађена је експертиза Савета Европе и радна верзија закона је измењена у складу са експертизом. Влада је на седници одржаној 11. септембра 2008. године усвојила Предлог закона и упутила Народној скупштини на разматрање и усвајање по хитном поступку.

Законом су обухваћене 3 препоруке Групе држава за борбу против корупције које се односе на међународне стандарде у борби против корупције:

- дефиниција функционера је значајно проширена - функционер је свако изабрано, постављено или именовано лице у органе Републике Србије, аутономне покрајине, општине, града и Града Београда и органе јавних предузећа, установа и других организација чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, општина, град и Град Београд и друго лице које бира Народна скупштина,

- смањена је вредност поклона који функционер сме да прими - функционер не сме да задржи пригодни поклон чија вредност прелази 5% просечне месечне

нето зараде у Републици Србији, односно пригодне поклоне примљене у току календарске године чија укупна вредност прелази износ од једне просечне месечне нето зараде у Републици Србији

- решено је питање преласка функционера из јавног у приватан сектор након престанка вршења јавне функције у складу са УН Конвенцијом - функционер коме је престала јавна функција, две године по престанку функције не може да заснује радни однос, односно пословну сарадњу са правним лицем, предузетником или међународном организацијом која обавља делатности у вези са функцијом коју је функционер обављао, осим по добијеној сагласности Агенције.

Унета је новина да је функционер дужан да врати имовинску корист коју је стекао вршењем друге функције супротно закону. Значајно су проширене одредбе које се односе на превентивну борбу против корупције, детаљније су регулисана питања сукоба интереса и пријема поклона, а проширене су и казнене одредбе. Закон предвиђа новину у нашем систему: планове интегритета. Ови планови представљају самоанализу државног органа о његовој подложности корупцији и обухвата мере које би требало предузети да се смање ризици корупције.

Веома је битно истаћи да је заједно са Предлогом закона о Агенцији, Влада усвојила и Предлог закона о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака.

Израда ових закона предвиђена је Одлуком Народне скупштине о утврђивању Националне стратегије за борбу против корупције из 2005. године у поглављу које се односи на имплементацију Стратегије, којим је предвиђено да ће се посебним законом основати самостално и независно тело, које ће вршити надзор над спровођењем Стратегије и Акционог плана, обављати координацију државних органа у борби против корупције, примењивати прописе из области решавања сукоба интереса и вршити контролу примене прописа о финансирању политичких странака и изборних кампања.

Законом о Агенцији за борбу против корупције уређује се оснивање, правни положај, надлежност, организација и начин рада Агенције, правила у вези са спречавањем сукоба интереса при вршењу јавних функција и пријављивањем имовине лица која врше јавне функције, поступак и одлучивање у случају повреде

овог закона, увођење планова интегритета, као и друга питања од значаја за рад Агенције.

Агенција ће бити самосталан и независан државни орган одговоран Народној скупштини.

Према закону, надлежности Агенција су следеће:

- надзире спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције и секторских акционих планова;
- покреће поступак и изриче мере због повреде овог закона;
- решава о сукобу интереса;
- обавља послове у складу са законом којим је уређено финансирање политичких странака;
- даје мишљења и упутства за спровођење овог закона;
- даје иницијативе за измену и доношење прописа у области борбе против корупције;
- даје мишљења у вези са применом Стратегије, Акционог плана и секторских акционих планова;
- прати и обавља послове који се односе на организовање координације рада државних органа у борби против корупције;
- води регистар функционера;
- води регистар имовине и прихода функционера;
- пружа стручну помоћ у области борбе против корупције;
- сарађује са другим државним органима у припреми прописа у области борбе против корупције;
- даје смернице за израду планова интегритета у јавном и приватном сектору;
- уводи и спроводи програме обуке о корупцији, у складу са овим законом;
- води посебне евиденције у складу са овим законом;
- поступа по представкама правних и физичких лица;
- организује истраживања, прати и анализира статистичке и друге податке о стању корупције и др.

Органи Агенције ће бити Одбор Агенције и директор Агенције. Одбор Агенције ће имати 9 чланова које ће бирати Народна скупштина, на предлог Председника Републике, Владе, Врховног касационог суда, Административног одбора Народне скупштине, Адвокатске коморе Србије, Социјално-економског савета, Државне ревизорске институције, Повереника и Омбудсмана путем заједничког договора и удружења новинара путем заједничког договора. Директор Агенције ће бити лице које испуњава опште услове за рад у државним органима, има завршен правни факултет и најмање девет година радног искуства и није осуђено за кривично дело које га чини недостојним за вршење функције директора. Према одредбама закона, Директор и чланови Одбора неће моћи да буду чланови политичких странака и имаће исте обавезе и забране које се по овом закону односе на функционере. Директор Агенције ће се бирати на јавном конкурсy.

Такође, закон садржи прецизне одредбе којима се уређује сукоб интереса при вршењу јавне функције, правила у вези са поклонима које функционер прима за време вршења јавне функције, начин пријављивања имовине функционера и лица повезаних са функционерима и праћење имовинског стања функционера, као и поступање и одлучивања Агенције у случају повреде овог закона.

Због повреде одредаба закона које се односе на непријављивање имовине или лажно давање података о имовини, функционерима ће се моћи изрећи и затворска казна од три месеца до пет година. Уколико им се изрекне затворска казна, престаће им јавна функција и биће им забрањено да поново стичу јавне функције у року од десет година.

Текст закона о Агенцији за борбу против корупције предвиђа ширу дефиницију функционера за разлику од тренутно важећег Закона о спречавању сукоба интереса при вршењу јавних функција, у складу са УН Конвенцијом и Кривичноправном конвенцијом Савета Европе. Такође, у циљу јачања независности Агенције, Законом је предвиђено да Агенција предлаже свој буџет и самостално њим располаже.

Предвиђено је да Закон почне да се примењује од октобра 2008. године, након усвајања у Народној скупштини. Од дана ступања на снагу Закона до почетка рада Агенције, Законом је предвиђено низ радњи које је неопходно

преузети ради конституисања органа Агенције. Пуно функционисање Агенције очекује се у року од 12 месеци од усвајања Закона у Народној скупштини.

С тим у вези предлагачи су дужни да у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона поднесу листу кандидата за чланове Одбора Агенције Народној скупштини. Одбор се сматра конституисаним када је изабран седми члан Одбора. Прву седницу сазива и њоме руководи најстарији члан Одбора Агенције у року од 15 дана од дана избора седмог члана.

Одбор, у року од 30 дана од дана сазивања прве седнице, доноси Правилник о раду, а у року од 60 дана, од дана конституисања бира директора, односно заменика директора.

Директор у року од 60 дана од дана избора доноси Правилник о унутрашњем уређењу Агенције, а у року од 60 од дана избора доноси подзаконске акте предвиђене овим законом.

Такође, Законом је предвиђено да даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о спречавању сукоба интереса при вршењу јавних функција. Поступци који су започети пред Републичким одбором за решавање о сукобу интереса у којима није донета одлука до дана почетка примене овог закона, окончаће се по одредбама овог закона.

Ради одржавања континуитета тела која се боре против корупције, Законом је предвиђено да даном почетка примене Закона Агенција преузима од Републичког одбора за решавање сукоба интереса запослене, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву који су потребни за вршење надлежности у области рада Агенције.

Предлогом Закона о буџету за 2009. годину биће предвиђена средства за ефикасно функционисање Агенције.

Такође, пријава за ЕУ ИПА фондове за 2008. годину који би подржали основање Агенције за борбу против корупције је у току: тражена је укупна сума од 2.500.000 евра

У току је ревизија Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције у делу који се односи на активности и рокове за испуњење препорука из Стратегије.

3.23.2.2.2. Институције

Након усвајања Закона о Агенцији за борбу против корупције успоставити поменуту Агенцију и обезбедити услове за њено ефикасно функционисање.

Почетни буџет Агенције за борбу против корупције

Број запослених: 80 (укупно са управним одбором)

	Укупан број	Бруто	
		Трошак ЕУР/год	у месечно
Плате запослених			
Управни одбор	7	93.240,00 €	1.110,00 €
Директор	1	24.000,00 €	2.000,00 €
Помоћник за правна питања	1	14.400,00 €	1.200,00 €
ПР	1	12.000,00 €	1.000,00 €
Вође сектора	3	43.200,00 €	1.200,00 €
Остали запослени	66	396.000,00 €	500,00 €
Генерални секретар	1	14.400,00 €	1.200,00 €
Укупно плате		597.240,00 €	
Канцеларијска опрема	#	60.000,00 €	
Hardware			kom
Компјутери(комплет)	80	80.000,00 €	1.000,00 €
Сервери	2	30.000,00 €	15.000,00 €
Остала ИТ опрема	#	30.000,00 €	#
Software (WXP&MS Office)	80	60.000,00 €	750,00 €
Остали трошкови	#	90.000,00 €	
Укупно ИТ&трошкови		290.000,00 €	
Укупно		947.240,00 €	

У вези са активностима по Националној стратегији за борбу против корупције, потребно је:

1) Кадровско јачање посебних одељења Републичког јавног тужилаштва и Окружних јавних тужилаштва у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу и Посебних судских одељења;

2) Запошљавање довољног броја јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судија и њихових саветника;

Републичко јавно тужилаштво планира да даље кадровски ојача Посебно одељење у Републичком јавном тужилаштву и Окружном јавном тужилаштву у Београду, а по формирању и Окружно јавно тужилаштво у Новом Саду, Крагујевцу и Нишу путем избора довољног броја јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и њихових саветника уз ангажовање већег броја врхунских стручњака из разних области, а ради остваривања постављених циљева откривања и успешног процесуирања кривичних дела са коруптивним елементима.

Планира се именовање заменика окружних јавних тужилаца у осталим Окружним и Општинским јавним тужилаштвима у Републици Србији у којима није предвиђено оснивање Посебних одељења за борбу против корупције уз заједничке радне тимове тужилаштва и полиције за борбу против корупције и њихово међусобно повезивање са Посебним одељењима за борбу против корупције у Републичком јавном тужилаштву и Окружним јавним тужилаштвима у којима су формирана, односно у којима је формирање посебних одељења у току.

3.23.2.3. Средњорочни приоритети

3.23.2.3.1. Законодавни оквир

- Обезбедити пуну примену међународних конвенција о борби против корупције
- Учешће Министарства правде у пилот пројекту УНОДЦ-а о самоанализи, уз помоћ експерата УН-а, о усклађености домаћег законодавства са УН Конвенцијом против корупције.

3.23.2.3.2. Институције

- Ефикасно функционисање Агенције за борбу против корупције
- Даље јачање капацитета државних органа за борбу против корупције

3.23.3. Основна права

Заштита личних података

Споразум о стабилизацији и придруживању у члану 81. предвиђа усклађивање законодавства Републике Србије са комунитарним законодавством и осталим европским и међународним прописима који се односе на заштиту личних података.

Стање

У члану 42. Устава Републике Србије зајемчена је заштита података о личности. Прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују се законом. Поред тога, забрањена је и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом. Исто тако, свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом.

Тренутно се у Републици Србији у овој области примењује Закон о заштити података о личности из 1998. године ("Службени лист СРЈ" број 24/98 и 26/98 и "Службени лист СЦГ" број 1/2003), који је донет у време постојања Савезне Републике Југославије, а примењује се као пропис Републике Србије. Међутим, овај закон није реализовао низ захтева Директиве 95/46 Европског парламента и Савета о заштити појединаца у вези са обрадом података о личности и слободном протоку тих података, европске стандарде у овој области, а пре свега највећу могућу транспарентност обраде података и што ефикаснији надзор над обрадом.

Република Србија је потписала и ратификовала Конвенцију Савета Европе број 108 о заштити лица у односу на аутоматску обраду података о личности у

септембру 2005. године, а која је, у односу на Републику Србију, ступила на снагу 1. јануара 2006. године.

Краткорочни приоритети

Министарство правде је у 2007. години формирало радну групу за израду новог Нацрта закона о заштити података о личности, која је у јануару 2008. године израдила поменути Нацрт. Радна група је, приликом израде Нацрта закона о заштити података о личности, ускладила овај нацрт са Конвенцијом Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду података о личности и Додатним протоколом уз ову конвенцију, као и са Директивом 95/46 Европског парламента.

Влада Републике Србије усвојила је 17. јула 2008. године Предлог закона о заштити података о личности, који је одмах упућен Народној скупштини на разматрање и усвајање. Очекујемо да ће Предлог закона бити усвојен током октобра 2008. године у Народној скупштини.

Овим законом детаљно је уређена заштита података о личности, обрада и коришћење ових података, права грађана на увид у своје личне податке, као и орган надлежан за вршење надзора над спровођењем овог закона и заштиту права грађана, у складу са законом.

С обзиром да је један од услова за либерализацију визног режима потписивање и ратификација Додатног протокола на Конвенцију Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду података о личности, истичемо да је Република Србија потписала наведени Додатни протокол 2. јула 2008. године, а да је Влада Републике Србије упутила Народној скупштини 25. јула 2008. године Предлог закона о потврђивању наведеног протокола на разматрање и усвајање. Предлог закона требало би да буде усвојен у Народној скупштини током октобра 2008. године.

Институције

Послове заштите података о личности обављаће досадашњи Повереник за информације од јавног значаја, који сходно одредбама закона, постаје надлежан и за заштиту података о личности и у складу са одредбама закона постаје Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. Повереник је самостални државни орган који је независан у вршењу своје надлежности. Према постојећој систематизацији радних места, служба Повереника броји 21 запосленог. Имајући у виду надлежности које закон предвиђа, будућа организација службе не би могла имати мање од 60 запослених, с тим што би се попуњавање радних места вршило сукцесивно и рационално. У погледу потребних буџетских средстава за спровођење овог закона, у односу на предложени буџет Повереника за 2008. годину, од око 34 милиона динара, потребно је обезбедити додатних 70 милиона динара за проширење и рад службе.

Забрана дискриминације

Стање

Уставом Републике Србије из новембра 2006. године грађанима се јемчи једнакост пред уставом и законима; забрањен је сваки вид дискриминације, посредне или непосредне, по било ком основу.

Краткорочни приоритети

Забрана дискриминације у Републици Србији још увек није регулисана свеобухватним законом. Министарство рада и социјалне политике израдило је текст Нацрта закона о забрани дискриминације, који се тренутно налази у процедури која претходи изгласавању закона у скупштини. Доношење Закона о забрани дискриминације очекује се у 2008. години. Овај закон ће на јединствен начин уредити и обезбедити успешну заштиту од дискриминације. Нацрт Закона је у децембру 2007. године добио веома повољно мишљење Венецијанске комисије Савета Европе, која сматра да је Нацрт усаглашен са међународним стандардима у овој области и да стога представља важан корак ка забрани дискриминације. Оно што је битно подвући је да је овај Нацрт закона у потпуности усклађен са

Упутством број 2000/78/ЕЗ којом се установљава општи оквир за једнак третман у области запошљавања и Упутства број 2000/43/ЕЗ којом се имплементира принцип једнаког третмана без обзира на расно или етничко порекло.

Активно и пасивно бирачко право

Средњорочни приоритети

Директива Савета министара 93/109/ЕС од 6. децембра 1993. године утврђује детаљне аргументе за активно и пасивно бирачко право на изборима за Европски парламент за грађане Европске уније који имају пребивалиште у држави чланици, а чији нису држављани (Celex 31993L0109).

За имплементацију наведене директиве потребно је доношење Закона о изборима за Европски парламент којим би се прописао изборни поступак и остала питања значајна за спровођење избора. Ближа упутства за спровођење наведеног закона донеће орган надлежан за спровођење избора (према садашњим прописима – Републичка изборна комисија).

Поред тога, измене Закона о бирачком списку омогућиће вођење евиденције грађана Европске уније са пребивалиштем у Републици Србији који ће имати бирачко право.

Рок за усклађивање је 2012. година.

Институционални оквир

Институције у чијој је надлежности праћење законодавних активности, као и имплементација *acquis*-а:

Постојеће

**Републички секретаријат за
законодавство**

Нове

нису потребне

У надлежности Министарства за државну управу и локалну самоуправу су прописи ЕУ који се тичу остваривања активног и пасивног бирачког права грађана Уније на локалним изборима у државама чланицама чији нису држављани.

Поменути прописи су релевантни за Републику Србију и њихово усклађивање се може извршити у периоду од 2010. - 2012. године.

Прописи које је потребно ускладити су:

1. Устав Републике Србије

Важећим Уставом, у члану 52. предвиђено је да сваки пунолетан, пословно способан држављанин Републике Србије има право да бира и да буде биран. Поменути члан ће се изменити тако да гарантује изборно право и грађанима ЕУ, под одређеним условима (дужина трајања пребивалишта, ограничење на локалне изборе и сл.).

2. Закон о локалним изборима

Закон о локалним изборима прописује да активно и пасивно бирачко право на локалним изборима има пунолетан, пословно способан држављанин Републике Србије који има пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе у којој остварује изборно право. Ова одредба ће се изменити и омогућити имплементацију прописа ЕУ о активном и пасивном бирачком праву на локалним изборима грађана ЕУ са пребивалиштем у држави чланици чији нису држављани.

3. Закон о локалној самоуправи

Нови Закон о локалној самоуправи је у потпуности усклађен са Европском о повељом о локалној самоуправи, а што се тиче услова за остваривање изборног права грађана ЕУ, могућа су прилагођавања појединих одредаба ради усклађивања са релевантним прописима ЕУ.

Прописи Европске Уније чија ће се примена обезбедити изменом поменутих прописа Републике Србије су: Упутство Савета 94/80/ЕС, Упутство Савета 96/30/ЕС, Упутство Савета 2006/106/ЕС.

Институционални оквир

Институције у чијој је надлежности праћење законодавних активности као и имплементација *acquis*-а:

Постојеће	Министарство за државну управу и локалну самоуправу
Нове	нису потребне

Унапређење квалитета живота и положаја младих у друштву

Влада Републике Србије је овластила Министарство омладине и спорта да предводи процес развоја Националне стратегије за младе - свеобухватне, међусекторске стратегије за унапређење квалитета живота и положаја младих у друштву. На основу широко заснованог консултативног процеса, 15. децембра 2007. године израђен је први нацрт ове стратегије. Током другог круга консултативног процеса извршено је усклађивање процеса између свих учесника и други нацрт је завршен 14. фебруара 2008. године, када је и постављен на сајт Министарства и када је започела јавна расправа, која је трајала до 09. марта 2008. године. Након регионалних конференција и јавних догађаја током јавне расправе, резултати су обједињени на финалној конференцији 7 - 9. марта 2008. године. Коначни предлог Националне стратегије за младе је представљен јавности 31. марта 2008. године, након чега је предат Влади на усвајање. Влада Републике Србије усвојила је поменути стратегију маја 2008. године.

Предлог Националне стратегије за младе је у потпуности усаглашен са *acquis communautaire* обзиром да полазне основе у изради ове стратегије и постојећи стратешки оквир обухватају: једанаест индикатора политике за омладину препоручених од стране Савета Европе, Националну стратегију за придруживање Србије Европској унији, Стратегију за смањење сиромаштва, Миленијумске циљеве развоја у Србији, секторске стратегије, као и међународна документа (Белу књигу Европске комисије о политици за младе, Повељу о учешћу младих у локалном и регионалном животу Конгреса локалних и регионалних власти у Европи и Светски акциони план за младе од 2000. године па надаље Уједињених нација).

Предлог Националне стратегије за младе је усаглашен и са Резолуцијом о учешћу младих са састанка Савета министара и министара задужених за омладину одржаног у оквиру Савета 8. фебруара 1999. године (celex:41999X0217). Резолуција промовише учешће младих у размени искуства и информација, уважавање мишљења младих у развоју и примени програма за младе, охрабривање младих да учествују у демократским процесима одлучивања, у политичком, економском, друштвеном и културном животу.

Наредни циљеви Министарства омладине и спорта у периоду 2008. - 2009. године су:

1. Усвајање и имплементацију мера предвиђених Националном стратегијом за младе,
2. Припрема и усвајање Националног акционог плана за младе за период 2008. -2013. године,
3. Припрема и усвајање Закона о волонтеризму/Закона о младима.

4. АДМИНИСТРАТИВНИ И ПРАВОСУДНИ КАПАЦИТЕТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ *ACQUIS*)

4.2. ПРАВОСУДНИ КАПАЦИТЕТИ (Министарство правде)

4.2.1. Реформа правосуђа/ Министарство правде

Министарство правде

Према члану 7. Закона о министарствима ("Сл.гласник РС", бр.65/2008) Министарство правде обавља послове државне управе који се односе на: кривично законодавство и законодавство о привредним преступима и прекршајима; облигационе односе; наслеђивање; поступак пред судовима, изузев управног спора; организацију и рад правосудних органа и органа за прекршаје; правосудни испит; вештачење; судске тумаче; извршење санкција; амнестију и помиловање; екстрадицију; прикупљање података о извршеним кривичним делима против човечности и других добара заштићених међународним правом; доношење решења

о предаји окривљених лица Међународном трибуналу за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године, а на основу правноснажних и извршних судских одлука; спровођење програма заштите учесника у кривичном поступку; адвокатуру и друге правосудне професије; судску стражу; статистику и аналитику рада правосудних органа; избор и статусна питања носилаца правосудних функција; стручно усавршавање запослених у правосудним органима и органима за прекршаје; међународну правну помоћ; припрему прописа о поступку пред Уставним судом и правном дејству одлука Уставног суда, као и друге послове одређене законом.

Унутрашње уређење Министарства правде, по постојећој систематизацији

I. Сектор за правосуђе и прекршаје

- 1) Одељење за надзор у правосудним и прекршајним органима
- 2) Одсек за кадровске и аналитичке послове

II. Сектор за нормативне послове и међународну сарадњу

- 1) Одељење за нормативне послове, европске интеграције и међународну сарадњу
- 3) Одељење за међународну правну помоћ

III. Сектор за операције и технологије

- 1) Одсек за информатику и аналитику

IV. Сектор за материјално-финансијске послове

- 1) Одељење за буџет и аналитичко-планске послове
- 2) Одсек за финансијско-рачуноводствене послове
- 3) Група за јавне набавке и имовинско-правне послове
- 4) Група за инвестиције

V. Секретаријат Министарства

VI. Кабинет министра

VII. Група за интерну ревизију

У току је измена и допуна постојеће систематизације у делу који се односи на формирање посебног Сектора за европске интеграције и међународне пројекте.

Потребе Министарства правде за запошљавањем

Назив институције	Садашњи број запослених	Планирани (укупни) број запослених				
		до краја 2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Министарство правде	82 + 4 лица на положају + 2 државни секретар	95 + 6 лица на положају + 2 државни секретар	153 + 7 лица на положају + 2 државна секретара	/	/	/

Судови и тужилаштва - укупан број судова и тужилаштава, укупан број запослених у судовима и тужилаштвима, изградња, реновирање објеката и техничка опрема

БРОЈ СУДОВА И ТУЖИЛАШТАВА У

РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Назив суда	Број
Врховни суд Србије	1
Окружни судови	30
Општински судови	138
Виши трговински суд у Београду	1
Трговински судови	17
Републичко јавно тужилаштво	1
Тужилаштво за ратне злочине	1
Окружна тужилаштва	30
Општинска тужилаштва	109
Укупно:	328

БРОЈ СУДИЈА, ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Назив суда	Број судија
Врховни суд Србије	70
Окружни судови	455
Општински судови	1.735
Виши трговински суд у Београду	32
Трговински судови	214
Укупно:	2.506

Назив тужилаштва	Број јавних тужилаца	Број заменика јавних тужилаца
Републичко јавно тужилаштво	1	37
Тужилаштво за ратне злочине	1	7
Окружна јавна тужилаштва	30	183
Општинска јавна тужилаштва	109	398
Укупно:	141	625

**БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У СУДОВИМА И ЈАВНИМ ТУЖИЛАШТВИМА У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**

Назив суда	Број запослених
Врховни суд Србије	176
Окружни судови	1.810
Општински судови	6.829
Виши трговински	64
Трговински судови	843
Укупно:	9.722

Назив тужилаштва	Број запослених
Републичко јавно тужилаштво	33
Тужилаштво за ратне злочине	25
Окружна јавна тужилаштва	279
Општинска јавна тужилаштва	627
Укупно:	964
СВЕ ЗАЈЕДНО:	10.686

У 2008. години, у циљу побољшања материјално-техничких услова рада правосудних органа, а сходно средствима опредељеним Законом о буџету за 2008. годину ("Службени гласник РС" број 123/07), планирана су значајна материјална улагања међу којима као најзначајније издвајамо:

1. Обезбеђење смештајних и техничких услова неопходних за почетак рада Апелационих судова

У оквиру Националног инвестиционог плана (НИП), усвојени су пројекти који се односе на изградњу, реконструкцију и модернизацију постојећих објеката у циљу обезбеђења смештајних услова за рад апелационих судова и то:

- Формирање и обезбеђење смештајних и техничких услова за почетак рада Апелационог суда у Нишу - адаптација постојеће војне зграде. Вредност 180.000.000 динара.

- Формирање и обезбеђење смештајних и техничких услова за почетак рада Апелационог суда у Крагујевцу- адаптација постојеће зграде у оквирној вредности од 42.000.000 динара.

Из средстава предвиђених Буџетом за 2008. годину планиране су следеће инвестиције:

- Планиран је и завршетак реконструкције и доградње објекта у Немањиној улици број 9 у Београду, у циљу смештаја Апелационог суда у Београду. Вредност 1.400.000.000,00 динара
- На згради Окружног суда у Новом Саду адаптација просторија у поменутој згради у циљу смештаја Апелационог суда у Новом Саду. Вредност: 34.000.000 дин.

2. Поред наведеног у оквиру НИП-а за 2008. годину и делом за 2009. годину, планирана је реализација одобрених пројеката:

- ССАСА – Реформа судске управе трговинских судова - 200.000.000 динара
- Реконструкција и адаптација зграде Окружног јавног тужилаштва, као и Првог и Другог општинског тужилаштва (Зелени венац бр.18 у Београду). Вредност 100.000.000 динара.
- Реконструкција, адаптација и надоградња постојећег објекта зграде Трећег суда у Београду. Вредност 40.000.000 динара.
- Реконструкција, адаптација и надоградња постојећег објекта зграде Четвртог суда у Београду. Вредност 30.000.000 динара.
- Реконструкција Палате правде у Београду. Вредност 20.000.000 динара.
- Реконструкција крова објекта у којем се налазе Одељење окружног суда за борбу против организованог криминала и Тужилаштво за ратне злочине (Београд, Устаничка број 29). Вредност 10.000.000 динара.
- Израда крова на згради Петог општинског суда у Београду. Вредност 5.000.000 динара.
- Изградња објекта за потребе прекршајног суда и одељења Вишег прекршајног суда у Новом Саду. Вредност 100.000.000 динара.

- Окружни суд у Крагујевцу – адаптација и опремање зграде. Вредност 15.000.000 динара.
- Општински суд у Бору - изградња пословног објекта. Вредност 10.000.000 динара.
- Општински суд у Великој Плани -прикључење на градску топлану. Вредност 3.000.000 динара.
- Трговински суд у Крагујевцу . Вредност 5.000.000 дин.

3. Из средстава предвиђених Буџетом за 2008. годину, планиране су и следеће инвестиције:

- Надоградња зграде Општинског суда у Прешеву за потребе смештаја Општинског јавног тужилаштва у Прешеву – вредност радова 12.000.000,00 дин.
- Комплетна реконструкција Општинског суда у Јагодини – вредност радова 12.000.000,00 дин.
- Доградња Општинског суда у Бечеју за потребе смештаја Архиве. Вредност око 12.000.000,00 дин.
- Набавка зграде и потребна реконструкција објекта за потребе смештаја Суда за прекршаје у Панчеву (оквирна вредност радова око 25.000.000. дин)
- Набавка зграде за потребе смештаја Суда за прекршаје у Шапцу
- Реконструкција подстанице и електро-мреже у згради Општинског јавног тужилаштва и Органа за прекршаје у Јагодини
- Комплетна реконструкција и адаптација купљене зграде "Ваљевске банке" за потребе Окружног и Општинског тужилаштва у Ваљеву.

4. Поред наведеног, планиране су и следеће набавке у 2008. и 2009. години за потребе правосудних органа (од којих су неке у току):

- набавка возила (путничких и теренских)
- набавка неопходне информатичке опреме – у току
- набавка метал- детектор врата – у току
- набавка униформи и опреме за правосудну стражу,

- набавка одора (тога) за судије.

У настојањима да се обезбеде адекватни смештајни услови за рад правосудних органа, Министарство правде улаже велике напоре да како куповином тако и закупом одговарајућег пословног простора, створи услове за несметано функционисање својих органа.

Потребе Министарства правде

	у 2008	у 2009	у 2010	у 2011	у 2012
Активности (изградња, реновирање објеката и техничка опрема)	Модернизација правосуђа (Е - правда)	Пројекат увођења информационог система	Спровођење информатичке едукације за запослене у правосудним органима у сарадњи са ресорним министарством за ИКТ;	Пројекат увођења интегралног информационог система у Управи за извршење заводских санкција као део правосудног информационог система	До краја 2012. године уведен савремени правосудни информациони систем у правосудне органе.
	ЕАР ИТ, опрема за Министарство правде - окружни судови	Министарства правде као део правосудног информационог система	Успостављање ИТ заједнице (IT Community) и едукација типа тренинг тренера	Успостављање правосудног информационог система	
	Пројекат успостављања савременог система међународне				

правне помоћи

Увођење
интегралног
информационог
система у
Управи за
извршење
заводских
санкција

Укупна финансијска средства

2.500.000 евра -

НИП

450.000 евра -

ЕАР

37.500 евра -

буџет РС

2.000.000 евра

(UNDP, CIDA)

62.500 евра -

буџет РС

Републичко јавно тужилаштво сматра да је приоритетно решавање питања унутрашње организације јавног тужилаштва по уставном принципу да организација јавног тужилаштва прати организацију судова. Отуда досадашњи планови рационализације и процесне економије у поступању судова могу да важе за јавно

тужилаштво под условом да се испоштују европски стандарди који важе за обезбеђење брзог и једноставног приступа грађана пред правосудне органе.

У том циљу Републичко јавно тужилаштво ће настојати да ажурира сопствену Анализу потреба за материјалним средствима и повећањем људских ресурса која је обављена у току 2007. године. Ово је такође и у склопу припрема јавног тужилаштва за примену новог кривично-процесног законодавства.

Успоставити ИТ мрежу за тужиоце на свим нивоима (ПЕП)

У претходном периоду значајни реформски циљеви у овој области остварени су уз међународну подршку и помоћ. Највећи број пројеката реализован је у правцу јачања инфраструктуре и ИКТ капацитета правосуђа у Републици Србији од којих су најзначајнији информатички пројекти у периоду 2001-2007. године били "Support to the Reform of the Justice System in Serbia", "Support to Court Administration (Phase II) - District Courts of Nis, Kragujevac, Novi Sad, Krusevac, Sremska Mitrovica and Belgrade", "Support to the Law Enforcement Agencies in Serbia and Montenegro", "Database for Legal Practitioners", "Support to the Court Administration - IT Training", "IT Equipment for selected courts", "IT Support to the selected courts of Serbia, phase 2" у организацији Европске агенције за реконструкцију (EAR), у организацији USAID пројекат "CCASA - Commercial Court Administration Strengthening Activity", пројекат немачке фондације IRZ „Пројекат модернизације судске управе базиране на савременој информационој технологији“ као и пројекат Краљевине Норвешке „Правосудна мрежа - судски тумачи и вештаци“.

У оквиру EAR пројекта "Support to the Law Enforcement Agencies in Serbia and Montenegro", који је реализован у претходном периоду успостављена је ИТ мрежа за сва јавна тужилаштва са територије града Београда и уведен је пословни софтвер за управљање предметима у пет београдских тужилаштава. У оквиру пројекта Модернизација правосуђа (Е - правда), који се финансира средствима Националног инвестиционог плана (НИП) успоставиће се ИТ мрежа за сва јавна

тужилаштва са територије Републике Србије и потпуна информатизација јавних тужилаштава (увођење електронских уписника, потпуна употреба електронског пословања унутар јавних тужилаштава, електронска размена података са судовима и са МУП), све са циљем краћег трајања поступака и веће ефикасности

Јачати капацитете Тужилаштва за ратне злочине и наставити јачање капацитета за суђење ратним злочинцима у земљи уз пуно поштовање међународних обавеза према Хашком трибуналу.(ПЕП)

Тужилаштво за ратне злочине је основано 2003. године. Број предмета и лица обухваћених поступцима се сваке године увећава, тако да је у 2007. години достигао број скоро једнак укупном броју из претходне три године.

У 2008. години Тужилаштво за ратне злочине ушло је са значајним бројем сопствених предмета у различитим фазама поступка. Активно учествује у излазној фази Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију, што значи да ће одређени број предмета који се води пред Трибуналом бити пребачен у надлежност Тужилаштву за ратне злочине. Развијена је и активна регионална сарадња, тако да се овом Тужилаштву уступају предмети из Хрватске, а могуће је и уступање предмета из других земаља у региону. Због законског ограничења не можемо говорити о предметима и осталим подацима у бројчаним износима.

У складу са повећањем обима посла, појавила се потреба за повећањем броја запослених, у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Тужилаштву за ратне злочине, који је одобрило Министарство правде, па би у 2008. години било потребно запослити још петнаесторо људи, од тога четворо заменика, четворо са високом школском спремом и седморо са средњом стручном спремом. За плате новозапослених потребно је на годишњем нивоу 400.000. евра, што се обезбеђује из буџета Републике Србије.

За подизање нивоа техничке опремљености Тужилаштва, што умногоме доприноси побољшању ефикасности рада, али и других активности Тужилаштва, с обзиром да се истражне радње често изводе према лицима која су држављани и

налазе се на територији држава са подручја бивше Југославије, потребно је 300.000. евра, што може бити обезбеђено из буџета, али и из других извора.

Тужилаштво за ратне злочине се налази у простору који је већ сад неадекватан, па би у случају повећања броја запослених било неопходно повећање радног простора за четири кабинета и десет канцеларија.

Јачати капацитете Посебног одељења за сузбијање организованог криминала Окружног јавног тужилаштва у Београду (Специјално тужилаштво) и наставити јачање капацитета за суђење извршиоцима кривичних дела организованог криминала

Од доношења Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала ("Службени гласник РС" број 42/2002, 27/2003, 39/2003, 67/2003, 29/2004, 58/2004, 45/2005 и 61/2005) јула 2002. године и фактичког почетка рада Посебног одељења за сузбијање организованог криминала Окружног јавног тужилаштва у Београду марта 2003. године, па до краја 2007. године, бележи се константно повећање обима посла.

Усвајање Устава Републике Србије 2006. године, наметнуло је потребу доношења нових закона, којима се регулише организација и надлежност јавних тужилаштава, поступак избора и престанак функције јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, као и других питања од значаја за рад јавних тужилаштава. Из тих разлога, нужно је доношење и закона којим се уређују положај, надлежност организација и начин рада Државног већа тужилаца, као новог државног органа.

Све то изискује потребу и за редефинисање места и улоге Специјалног тужилаштва у систему јавнотужилачке организације.

Као један од приоритета, уочена је и потреба интензивне сарадње са правосудним органима који воде поступке за кривично дело организованог криминала у земљама у региону, као и у другим земљама чланицама Европске Уније.

У току 2007. године, стални тренд повећања обима послова у Специјалном тужилаштву, покушан је да се реши омогућавањем јачања кадровских капацитета

тужилаштва. Ради тога је, уз сагласност министра правде, донет нови Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Специјалном тужилаштву. Наведени Правилник је својим решењима омогућио кадровско јачање тужилаштва, обзиром да је чланом 2. предвиђено да је јавнотужилачку функцију у Специјалном тужилаштву, поред Специјалног тужиоца, обавља и 25 заменика. Истовремено повећан је број систематизованих радних места тужилачког особља, што је такође од великог значаја за нормалан рад тужилаштва. Правилник садржи нова решења и у погледу саме унутрашње организације Специјалног тужилаштва.

Када је реч о унутрашњој организацији послова, они се обављају преко одређених организационих јединица, као што су Кабинет Специјалног тужиоца, Кривично одељење, Секретаријат и Одсек за међународну сарадњу, информатику и аналитику.

Оваква решења треба да омогуће нормално поступање Специјалног тужилаштва и у знатно већем броју предмета од постојећег.

Обзиром на потребу доношења нових закона или измене постојећих и њиховог усклађивања са Уставом Републике Србије, Специјално тужилаштво је било веома активно у радним групама које су формиране ради припреме и израде закона, а који се односе на јавно тужилаштво, Државно веће тужилаца, судове, Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, Законик о кривичном поступку, Правилник о прикривеном иследнику и друге законе.

Истичемо активно учешће на изради Закона о јавном тужилаштву, којим ће се додатно унапредити самосталност, одговорност и делотворност јавних тужилаца, као и независност у вршењу њихових функција. Нужно је усклађивање са Уставом Републике Србије у погледу начина избора јавних тужилаца и њихових заменика, трајања њихових мандата, као и у погледу других питања која нови Устав различито регулише у односу на ранија решења.

Веома је значајно да се у оквиру радне верзије Закона о јавном тужилаштву планира да Посебно одељење за сузбијање организованог криминала Окружног јавног тужилаштва у Београду постане посебно тужилаштво у оквиру јединствене јавнотужилачке организације. Организационо, Специјално тужилаштво треба планирати као самостално тужилаштво, а не као одељење било ког постојећег

тужилаштва. Такво решење ће омогућити да оно постане директан буџетски корисник, што је такође веома значајно

У наредном периоду треба реализовати и неопходно унапређење организационог капацитета Специјалног тужилаштва. Потребно је обезбедити додатни простор за нормалан рад Специјалног тужилаштва за постојећи кадровски састав а поготову ако он буде проширен до могућности предвиђених Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији, због проширења стварне надлежности. За такав простор треба планирати и потребну информатичку и другу опрему, као и одговарајући канцеларијски намештај.

Као средњорочни приоритет, треба планирати јачање сарадње са тужилаштвима која се баве гоњењем учинилаца кривичних дела организованог криминала у земљама у региону и у земљама чланица Европске Уније. То се може најбоље реализовати, закључењем меморандума, вођењем заједничких поступака и пружањем међународне правне помоћи.

Један од средњорочних приоритета је праћење и имплементирање најбоље праксе која се односи на организовани криминал.

Свакодневна активност је и праћење и анализа актуелних кривичних поступака за кривична дела организованог криминала, пред Посебним одељењем Округног суда у Београду, као и праћење кривичних поступака пред редовним правосудним органима, ради оцене да ли се ради о кривичним делима организованог криминала и евентуалног захтевања поверавања или преношења надлежности.

Управа за извршење заводских санкција, надлежност, број запослених у седишту

Управе, број установа, укупан број запослених у установама, изградња, реновирање објеката и техничка опрема; унапређење објеката за затворенике са посебним потребама(ПЕП)

Управа за извршење заводских санкција организује, спроводи и надзире извршење казне затвора, малолетничког затвора, казне рада у јавном интересу, условне осуде са заштитним надзором, мера безбедности обавезног

психијатријског лечења и чувања у здравственој установи и обавезног лечења алкохоличара и наркомана, као и васпитне мере упућивања у васпитно-поправни дом.

Заводске санкције у Републици Србији, без Косова и Метохије, извршавају се у 28 установа и то у:

- 8 Казнено-поправних завода у: Пожаревацу, Сремској Митровици, Нишу, Ваљево, Ћуприји, Шапцу, Сомбору и Падинској Скели;
- Казнено-поправном заводу за жене у Пожаревцу;
- Васпитно-поправном дому у Крушевцу;
- Специјалној затворској болници у Београду;
- 17 Окружних затвора у: Београду, Новом Саду, Лесковацу, Чачаку, Зрењанину, Панчеву, Суботици, Врању, Крагујевцу, Краљеву, Крушевцу, Прокупљу, Ужицу, Зајечару, Новом Пазару, Неготину и Смедереву;

Законом о извршењу кривичних санкција успостављен је као установа:

- Центар за обуку запослених у Управи за извршење заводских санкција.

У Управи за извршење заводских санкција ради 3.611 запослених од чега: 1.964 у служби обезбеђења, 249 у служби преваспитања, 647 у служби за обуку и запошљавање, 219 у служби за здравствену заштиту, 501 у служби за опште послове и 31 у седишту Управе.

Финансијска пројекција потреба Управе за извршење заводских санкција са инвестицијама и опремом по изворима финансирања

у милионима евра

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Инве - стиције	Опрема	Инве - стиције	Опрема	Инве - стиције	Опрема	Инве - стиције	Опрема	Инве - стиције	Опрема
Из буџета Републике	6,0	1,2	6,3	1,2	7,1	1,5	6,7	2,0	6,6	2,0
НИП	10,0		11,9		6,1		1,2		1,2	
ИПА	5,0									
ОЕБС		0,15		0,15						
Укупно	22,3		19,6		14,7		9,9		9,8	

Правосудни центар за обуку и стручно усавршавање

Институција која врши обуку у правосуђу је Правосудни центар за обуку и стручно усавршавање (ПЦ), основан децембра 2001. године, а прве обуке су организоване маја 2002. године. Оснивачи Правосудног центра су Влада Србије, Министарство правде и Друштво судија Србије. Према Статуту Правосудног центра орган управљања у Правосудном центру је Управни одбор. Управни одбор броји 11 чланова. Министарство правде именује пет чланова, с тим да је у своју квоту именују једног судију и једног тужиоца. Друштво судија Србије именује пет чланова а један члан се бира из редова запослених у Правосудном центру. Правни положај правосудног центра је јавна установа, служба, са посебним овлашћењима. Програмски савет Правосудног центра броји 9 чланова. Чланове Програмског савета бира Управни одбор. Програмски савет доноси програм обуке судија и тужилаца и формира радне групе. ПЦ има следеће радне групе: за Грађанско право, Кривично, Управно, Трговинско, Тужиоце, Људска права. У складу са законском обавезом ПЦ да организује специјалистичку обуку у области права малолетника и породичним односима, формиране су при радној групи за кривично право подгрупа за малолетнике а при радној групи за грађанско право подгрупа за породично право.

Јачање ПЦ доношењем правног оквира:

а) Донета је Стратегија реформе правосуђа у којој је Правосудни центар означен као носилац едукације у правосуђу, предвиђено је институционално јачање ПЦ и његова трансформација у Национални институт. У складу са опредељењем Владе

Републике Србије и Министарства правде да ради на јачању ПЦ у Комисији за спровођење стратегије реформе правосуђа једног представника предлаже ПЦ.

б) Закон о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника је донет маја 2006. године. По овом закону ПЦ је овлашћен за спровођење програма почетне (иницијалне) обуке који усваја Високи савет, док је за сталну (континуирану) обуку ПЦ овлашћен да изради и реализује програм сталне обуке.

в) Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, судије, тужиоци, адвокати и полицајци, који учествују у поступцима кад је малолетник учинилац кривичног дела или поступцима кад је малолетник жртва кривичног дела, морају проћи специјалистичку обуку у ПЦ. У складу са наведеним законом ПЦ је овлашћен да специјалистичкој обуци изда сертификат.

г) Правилником о начину стицања посебих знања о правима детета судија који суде у поступцима у вези са породичним односима, који је донела Влада Републике Србије, ПЦ је овлашћен да организује и спроведе овај програм и полазницима изда сертификат. Овај Правилник је донет у складу са захтевима о специјализацији судија а у складу са чланом 203 Породичног закона.

Капацитети ПЦ - људски ресурси, простор и финасирање

Правосудни центар тренутно има 19 запослених који примају плате из средстава која се добијају од Министарства правде. Седиште Правосудног центра је у Београду. ПЦ у Београду на располагању има 396 квадратних метара простора добијених од Владе Србије. Простор је реконструисан и опремљен средствима Министарства правде Републике Србије, УНДП и ЕАР-а. Простор је намењен раду запослених и реализацији програма обуке.

Регионални центри - регионалне канцеларије и ширење (Ниш и Нови Сад)

Тренутно Правосудни центар има регионалну канцеларију у Нишу (један запослен) и Новом Саду (једна запослен). У циљу развоја Правосудног центра средствима Европске агенције за реконструкцију обновљен је простор намењен

регионалној канцеларији Правосудног центра у Нишу. Простор величине око 150 метара квадратних налази се у Окружном суду у Нишу. Поред простора за рад запослених ту се налази и простор за реализовање програма Правосудног центра.

У циљу проширења капацитета Правосудног центра 18. маја 2007. године отворена је регионална канцеларија у Новом Саду. Оснивање канцеларије помогнуто је од стране ОЕБС мисије у Србији. Према уговору ОЕБС је финансирао опремање канцеларије и материјалне трошкове у периоду мај 2006. – април 2007. године. Просторије, величине 20 метара квадратних, обезбеђене су од стране Министарства правде у Окружном суду у Новом Саду. Према Споразуму са Окружним судом у Новом Саду, Правосудни центар има право коришћења библиотеке и сале за састанке Окружног Суда у Новом Саду.

Финасирање ПЦ

УН програм за развој (УНДП) финансијски је подржао рад Правосудног центра у периоду од 2002. до краја 2004. године. Министарство правде је током 2004. године отпочело са преузимањем финасирања рада Правосудног центра. Од 2005. године Министарство правде преузело је у целини основно финасирање рада Центра (материјални трошкови и плате запослених). У буџетским средствима за финансирање рада Правосудног центра у 2006. години Министарство правде прихватило је да поред финансирања основних трошкова рада Правосудног центра учествује и у финансирању програма обуке. У односу на 2007. годину, за 30 % су повећана средства која је Министарство правде издвојило у 2008. години за рад ПЦ.

Министарство правде је планирало да у 2009. години за рад Правосудног центра издвоји 34 милиона динара.

Донације

ПЦ се додатно финасира из донација. Европска агенција за реконструкцију реализује програм "Јачање правосудног центра". Програм је после почетног застоја, изазваног правилима ЕУ за реализацију пројекта, своју пуну примену почео почетком 2006. године. Поред УНДП-а који је наставио да на партнерским

основама финансијски подржава рад ПЦ од значајнијих донатора је и мисија ОЕБС у Србији која подржава отварање канцеларије у Новом Саду и део програмских активности. Програме ПЦ финансијски још подржавају и Амбасада САД, Амбасада Републике Француске, Фонд за отворено друштво, CIDA, SIDA, ABACEELI, IRZ, GTZ и канцеларија Савета Европе у Београду.

План је да ПЦ са донаторима оствари дугорочну сарадњу у финансирању одређених активности и програма у циљу лакшег дугорочног планирања, усклађивања са расположивим буџетским средствима и одрживог развоја ПЦ

Високи савет судства и Државно веће тужилаца

Члан 153. Устава одређује положај, састав и избор Високог савета судства. Овим чланом Устава прописано је да је Високи савет судства независан и самосталан орган који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија. У члану 154. Устава утврђене су надлежности Високог савета судства, а то су да: бира и разрешава судије, предлаже Народној скупштини избор судија приликом првог избора на функцију, предлаже Народног скупштини председника Врховног касационог суда и председника судова и учествује у поступку за њихов престанак функције.

За рад Високог савета судства планира се у буџету за 2009. годину 38 милиона динара за плате, 14,3 милиона динара за текуће расходе и 9,2 милиона динара за основна средства.

Члан 164. Устава одређује положај, састав и избор Државног веће тужилаца. Овим чланом Устава прописано је да је Државно веће тужилаца самосталан орган који обезбеђује и гарантује самосталност јавних тужилаца и заменика јавног тужиоца. У члану 165. Устава утврђене су надлежности Државног већа тужилаца, а то су да: бира и разрешава заменике јавног тужиоца, предлаже Народној скупштини кандидате приликом првог избора за заменика јавног тужиоца, предлаже Влади кандидата за Републичког јавног тужиоца и друге јавне тужиоце.

За рад Државног већа тужилаштва планира се у буџету за 2009. годину 15,6 милиона динара за плате, 10,3 милиона динара за текуће расходе и 6 милиона динара за основна средства.

Оснивање административних и апелационих судова

Према важећем Закону о уређењу судова, апелациони судови су судови опште надлежности. Апелациони суд је непосредно виши суд за окружни и за општински суд. Апелациони суд одлучује о жалбама на одлуке општинских судова донетих у кривичном поступку, ако за одлучивање о жалби није надлежан окружни суд, као и о жалбама на пресуде општинских судова у споровима где је могуће изјављивање ревизије. Седишта апелационих судова су у Београду, Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.

Према постојећем Закону о уређењу судова, Управни суд је посебни суд са седиштем у Београду, који у првом степену суди у управним споровима.

Планирано је да се током 2008. године донесе нови Закон о уређењу судова у складу са Уставним законом за спровођење Устава Републике Србије.

За отпочињање рада Управног и Апелационих судова, неопходно је обезбедити материјалне препоставке односно зграде и објекте као и опрему, што је и био разлог досадашњег одлагања почетка функционисања ове мреже судова. Министарство правде обезбедило је све неопходне услове за успостављање и функционисање нове правосудне мреже током 2009. године.

За рад Апелационих судова планира се у буџету за 2009. годину 1,1 милијарда динара за плате и 336 милиона динара за текуће расходе. Имајући у виду да су радови на изградњи и реконструкцији објеката за смештај Апелационих судова у току, за 2009. годину планирано је из буџета 427 милиона динара неопходних за завршетак објеката и преостало опремање.

За рад Управног суда у 2009. години планира се из буџета 164 милиона динара за плате, 54,4 милиона динара за текуће расходе и 30 милиона динара за основна средства.

Оснивање нових институција: Агенције за борбу против корупције и Дирекције за управљање одузетом имовином

Агенција за борбу против корупције

Закон о Агенцији за борбу против корупције чије се усвајање очекује у октобру 2008. године, предвиђа да Агенција:

- надзире спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције и секторских акционих планова и о томе обавештава јавност;

- покреће поступак и изриче мере због повреде овог закона и закона који уређује финансирање политичких странака;
- решава о сукобу интереса;
- обавља послове у складу са законом којим је уређено финансирање политичких странака;
- даје мишљења и упутства за спровођење овог закона;
- даје иницијативе за измену и доношење прописа у области борбе против корупције;
- даје мишљења у вези са применом Стратегије, Акционог плана и секторских акционих планова;
- прати и организује координацију рада државних органа у борби против корупције;
- води регистар функционера;
- води регистар имовине и прихода функционера (у даљем тексту: Регистар имовине);
- пружа стручну помоћ у области борбе против корупције;
- сарађује са другим државним органима у припреми прописа у области борбе против корупције;
- развија планове интегритета у јавном и приватном сектору;
- уводи и спроводи програме едукације о корупцији;

- води посебне евиденције у складу са овим законом;
- поступа по представкама правних и физичких лица;
- организује истраживања, прати и анализира статистичке и друге податке о стању корупције;
- у сарадњи са надлежним државним органима прати међународну сарадњу у области борбе против корупције;
- обавља и друге послове одређене законом.

Почетни буџет Агенције за борбу против корупције

Број запослених: 80 (укупно са управним одбором)

	Укупан број	Бруто	
		Трошак ЕУР/год	у месечно
<i>Плате запослених</i>			
Управни одбор	7	93.240,00 €	1.110,00 €
Директор	1	24.000,00 €	2.000,00 €
Помоћник за правна питања	1	14.400,00 €	1.200,00 €
ПР	1	12.000,00 €	1.000,00 €
Вође сектора	3	43.200,00 €	1.200,00 €
Остали запослени	66	396.000,00 €	500,00 €
Генерални секретар	1	14.400,00 €	1.200,00 €
Укупно плате		597.240,00 €	
Канцеларијска опрема	#	60.000,00 €	
Hardware			kom
Компјутери(комплет)	80	80.000,00 €	1.000,00 €
Сервери	2	30.000,00 €	15.000,00 €
Остала ИТ опрема	#	30.000,00 €	#
Software (WXP&MS Office)	80	60.000,00 €	750,00 €

Остали трошкови	#	90.000,00 €
Укупно IT&трошкови		290.000,00 €
Укупно		947.240,00 €

Пуно функционисање Агенције за борбу против корупције очекује се у року од 12 месеци од усвајања Закона у Народној скупштини.

Дирекција за управљање одузетом имовином

Влада је јула 2008. године усвојила Предлог закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела. Очекујемо да ће Народна скупштина овај закон усвојити до краја октобра 2008. године. Овим законом оснива се Дирекција за управљање одузетом имовином, као посебна Управа у оквиру Министарства правде. Основна функција Дирекције биће управљање одузетом имовином проистеклом из кривичног дела, предметима кривичног дела, имовинском користи прибављеном кривичним делом и имовином датом на име јемства у кривичном поступку.

Дирекција:

- 1) управља одузетом имовином проистеклом из кривичног дела, предметима кривичног дела (члан 87. Кривичног законика), имовинском користи прибављеном кривичним делом (чл. 91. и 92. Кривичног законика) и имовином датом на име јемства у кривичном поступку;
- 2) врши процену одузете имовине проистекле из кривичног дела;
- 3) складишти, чува и продаје одузету имовину проистеклу из кривичног дела и располаже тако добијеним средствима;
- 4) води евиденције о имовини којом у смислу тачке 1. става 1. овог члана управља и о судским поступцима у којима је одлучивано о таквој имовини;
- 5) учествује у пружању међународне правне помоћи;

- 6) учествује у обуци у вези са одузимањем имовине проистекле из кривичног дела;
- 7) обавља друге послове у складу са овим законом.

Напред наведене послове Дирекција обавља и у вези са имовинском користи проистеклом из привредног преступа односно прекршаја.

Ове послове Дирекција врши по службеној дужности или по налогу јавног тужиоца и суда.

Предвиђено је да Дирекција за управљање одузетом имовином има својство правног лица са седиштем у Београду, а може образовати посебне организационе јединице изван свог седишта. Процене чланова радне групе за израду Закона говоре да ће почетни потребан број запослених у Дирекцији бити 25. Дирекцијом ће руководити директор кога на предлог министра надлежног за правосуђе поставља и разрешава Влада. Поред директора, предвиђено је да у Дирекцији ради 17 носилаца послова и 7 осталих запослених за пружање техничке подршке. Зараде свих запослених у Јединици биће регулисане важећим правним актима на основу којих се врши обрачун и исплата зараде и за све остале запослене у државној управи. За запослене у Дирекцији потребно је обезбедити одговарајући број канцеларија, средства неопходна за покривање материјалних трошкова као и финансијска средства потребна за куповину одговарајуће техничке и рачунарске опреме и едукацију запослених у смислу припреме и обуке за ефикасно спровођење Закона. Специфична потреба биће и обезбеђивање адекватних услова за складиштење и чување привремено или трајно одузете имовине без обзира коме је тај посао поверен (што је овим Законом регулисано) у смислу испуњавања одговарајући захтева и стандарда када је у питању њено чување, обзиром да Закон прописује обавезу да Дирекција управља одузетом имовином са пажњом доброг домаћина односно доброг стручњака. Све трошкове чувања и складиштења одузете имовине сноси Дирекција за управљање одузетом имовином.

За спровођење овог закона потребно је обезбедити средства у буџету Републике Србије у износу од 79.940.000 динара. Од тог износа 38.917.000 је неопходно за потребе јединице надлежне за финансијску истрагу Министарства

унутрашњих послова, а износ од 41.023.000 динара за потребе Дирекције за управљање одузетом имовином. Наведена средства су неопходна за почетак рада јединице и Дирекције и за плате запослених.

Са почетком успостављања Дирекције за управљање одузетом имовином започеће се одмах након усвајања Закона у Народној скупштини, а њена пуна функционалност очекује се у периоду од 12 месеци од усвајања Закона .

4.2.2. Обука

Усвојити и примењивати законе о обавезној почетној и континуираној обуци судија, тужилаца и помоћног судског особља и ојачати центре за обуку(ПЕП)

Закон о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника је донет маја 2006. године. По овом закону ПЦ је овлашћен за спровођење програма почетне (иницијалне) обуке који усваја Високи савет, док је за сталну (континуирану) обуку ПЦ овлашћен да изради и реализује програм сталне обуке.

Унутрашња организација Правосудног центра усклађена је са програмским опредељењима ПЦ. Тако је ПЦ подељен на четири одсека и то:

- а) Одсек за грађанско право
- б) Одсек за кривично право
- ц) Одсек за трговинско право и
- д) Одсек за људска права

Годишњи програм рада припрема Програмски савет ПЦ, а усваја Управни одбор. За конкретизацију програма и активности задужене су радне групе ПЦ и руководиоци одсека. Посебна пажња се посвећује:

- а) новоусвојеним базичним законима донетим у складу са опредељењем Србије за реформу правосуђа, ЕУ интеграције и стране инвестиције
- б) обуци судија и тужилаца у циљу примене правних прописа у борби против корупције, прања новца, трговине људима и организованог криминала која произилази из обавеза Србије као потписнице конвенција.

в) упознавању судија и тужилаца са стандардима ЕУ и обавезама правосуђа у поступку придруживања ЕУ

г) обуци судија и тужилаца за примену међународних Конвенција о људским правима. Посебан програм обуке је "Европска конвенција о људским правима и основним слободама и Европски суда за људска права" Савета Европе.

Од краја маја 2006. године, у редован програм укључена је обука у области судског менаџмента, у коју су, тренутно, укључени председници и секретари судова, и обука портпарола судова и тужилаштва.

Обука предавача и оцењивање

До 2006. године само је један део судија-тужилаца предавача прошао обуку за предаваче. То су били предавачи на програмима трговинског права и људских права. Током 2006. израђен је јединствен програм обуке предавача. У складу са одлуком Програмског савета сви предавачи из редова судија и тужилаца током 2006. године прошли су јединствен програм обуке у циљу развоја вештине и форми предавања. Од почетка 2007. године на листу потенцијалних предавача може ући само онај судија и тужилац који је прошао обуку за предаваче, која се организује периодично. Такође, за предаваче се организују и семинари за унапређење знања и вештина предавача. По завршетку сваке програмске активности полазници оцењују квалитет програма и предавача. Такође, полазници дају и своје предлоге будућих тема за које су заинтересовани. Тренутно је завршен предлог јединственог евалуационог упитника који треба да буде усвојен на Програмском савету ПЦ.

База података

ПЦ је у циљу побољшања обуке од фебруара 2006. године креирао електронску базу података. База података омогућава бољи преглед активности, сваки полазник се евидентира, евидентира се и које је семинаре похађао и за које је теме заинтересован. У оквиру базе података региструју се и предавачи и зашто су специјализовани.

Јачање регионалне и међународне сарадње

Правосудни центар има интензивну сарадњу са одговарајућим институцијама у региону. Организовање прве регионалне конференције од стране Правосудног центра, у јулу 2006. године, допринело је интензивној сарадњи институција у региону. УНДП је изразио спремност да подржи регионалну сарадњу, а уз сагласност свих одговарајућих институција у региону, Правосудном центру је поверено да координира ове активности.

Правосудни центар је члан Лисабонске мреже Савета Европе, мреже институција земаља чланица Савета Европе задужене за едукацију у правосуђу, као и члан "HELP" програма Савета Европе, који координира програмима обуке у области људских права.

Евалуација семинара одржаних у току 2007. године

Едукације у току 2007. године почеле су 12. јануара у Крагујевцу када је одржан семинар из области Кривичног права “Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица”, а завршиле су се 21. децембра 2007. године, када је у Новом Саду одржан семинар из области људских права: “Европска конвенција о људским правима”. Укупно је одржано 183 семинара. На овим семинарима партиципирало је 6 253 учесника.

Обезбедити даљу обуку заводског особља (ПЕП) и ојачати Центар за обуку

Залагањем Управе за извршење заводских санкција и уз подршку Мисије ОЕБС-а, септембра 2004. године, основан је Центар за обуку запослених у Управи. Центар је основан са циљем да свим запосленима као најважнијем ресурсу система извршења и носиоцима реформи, омогући обуку, стручно усавршавање, унапређење знања и квалификација и повећање мотивације за рад доприносећи тиме реформи система извршења у целини.

У 2006. и 2007. години, Центар преузима водећу улогу у организацији и координацији свих видова обуке који се реализују у целом систему извршења заводских санкција.

Начин рада Центра и спровођење обуке

Центар спроводи обуку запослених на основу одговарајућих наставних програма и планова у виду основних, допунских, специјалистичких курсева и других облика обучавања (радионица, семинара, конференција), самостално или у сарадњи са другим органима, институцијама и међународним организацијама. Обука се углавном спроводи у Центру, али по потреби и у заводима, на радном месту, у другим установама и објектима.

Центар преузима све важнију стратешку улогу не само у обуци новог особља и особља које већ ради у Управи, већ и у одабиру и тестирању будућег кадра Управе.

Обуке спроводене у 2007. години

У сарадњи са Мисијом ОЕБС у Србији, Центар је реализовао низ основних и специјалистичких курсева како за приправнике тако и припаднике свих звања у служби за обезбеђење.

168 приправника службе за обезбеђење прошло је кроз три круга обуке, након чега је полагало стручни испит за звање командира. За звање старијег командира обуку и полагање испита је прошло 269 радника службе за обезбеђење. За звање надзорника обуку и полагање испита прошло је 61 запослених. Одржано је и полагање испита за звање заповедника страже и старијег заповедника страже и 8 кандидата је положило.

Центар је координирао 6 семинара за представнике службе за преваспитање, правнике, здравствене раднике, тренере, управнике завода и начелнике служби. Обука припадника ових служби представља новину, будући да је због недостатка ресурса пракса обучавања овог кадра давно прекинута. На тај начин су организовањем различитих видова обуке обухваћени представници свих служби у Управи.

У 2007. години Центар за обуку запослених у Управи проширио је своју делатност и поред уобичајене едукације припадника службе за обезбеђење и службе за преваспитање посвећује доста пажње и ресурса обуци запослених у служби за обуку и упошљавање, обуци правника и шефова рачуноводства

запослених у служби за опште послове, обуци повереника који ће се бавити спровођењем алтернативних санкција и обуци особља које ће радити у специјалном затворском режиму.

Организациона структура и стратешка опредељења Центра

Данас, Центар за обуку броји десетак запослених са дугогодишњим искуством у области извршења, има свој Управни одбор, а уз помоћ Мисије ОЕБС-а опремљен је најсавременијим наставним средствима која помажу несметано одржавање обуке и ефикасан рад.

Утврђена је организациона структура Центра, успостављени су стручни органи - Савет и Наставничко веће, и дефинисани стратешки и оперативни циљеви Центра. Стратешки циљеви, између осталог, подразумевају организацију обуке као континуираног процеса која је императив свих реформи у Управи.

С друге стране, оперативни циљеви Центра подразумевају обучавање новопримљених радника, обучавање за нове послове, нове технологије и поступке рада и примену нових стандарда рада или других прописа, увођење запослених у нове радне и руководеће улоге, континуирано усавршавање знања из области система извршења заводских санкција, усмеравање индивидуалне развојне каријере, евиденцију резултата и издавање сертификата.